

MUSICOTERÀPIA I SALUT MENTAL

AL PARC SANITARI SANT JOAN DE DÉU DE SANT BOI DE LLOBREGAT

**Alumna: ANNA SUBIRANA
Tutor: Pau Gimeno
Master de Musicoteràpia IL3
Universitat de Barcelona
Juny 2010**

ÍNDEX

ÍNDEX	2
INTRODUCCIÓ	5
1. MUSICOTERÀPIA I SALUT MENTAL	7
1.1 LA MUSICOTERÀPIA	7
1.2 LA SALUT MENTAL	7
2. PARC SANITARI SANT JOAN DE DÉU: SALUT MENTAL. SANT BOI DE LLOBREGAT ...	9
2.1 <i>SANT JOAN DE DÉU, SERVEIS DE SALUT MENTAL</i>	9
2.2 UNITAT DE PSIQUIATRIA	9
3. MARC TEÒRIC PSICOPATOLÒGIC	10
3.1 TRETS COMUNS DELS USUARIS	10
3.2 PSICOPATOLOGIES	10
3.3 MEDICACIÓ I TRACTAMENTS	12
4. CENTRADA EN LA INTERVENCIÓ	13
4.1 ORGANITZACIÓ DE LES PRÀCTIQUES	13
4.2 OBJECTIUS	13
4.3 METODOLOGIA	14
4.4 AVALUACIÓ	16
5. SESSIONS INDIVIDUALS	18
5.1 AA, CLICLOTÍMICA	18
5.2 SA, LA NOIA QUE CAMINA SOLA AMUNT I AVALL PEL PASSADÍS.	21
5.3 RA, L'HOME DE LES LLETRES	24
5.4 SO, LA HISTRIÒNICA	26
6. TALLER DE CANT / VEUTERÀPIA a la Clínica Sant Carles, a les unitats 1, 2 i 3.....	28

6.1 OBJECTIUS INICIALS	28
6.2 METODOLOGIA	28
6.3 AVALUACIÓ	29
6.4 DADES SIGNIFICATIVES DELS USUARIS	30
6.5 SA, LA NOIA QUE PASSEJA PEL PASSADÍS	32
6.6 SO, LA HISTRIÒNICA	34
6.7 RO, LA SENYORA MÉS GRAN.	36
6.8 NA, LA MÉS JOVE.	38
6.9 EM, EL NOI DE LA GUITARRA.	40
6.10 PA, L'ARTISTA	42
6.11 FRA, LA DONA DEL CAMINADOR.	44
7. QÜESTIONARI DE VALORACIÓ DEL TALLER DE CANT/ VEUTERÀPIA DINS DEL CONTEXT DE LA MUSICOTERÀPIA	45
CONCLUSIONS	48
BIBLIOGRAFIA	52
ARTICLES	52
LLIBRES	52
ASIGNATURAS DEL MASTER DE MUSICOTERÀPIA	53
ANNEXES	54
1. HISTÒRIA CLÍNICA	55
2 HISTÒRIA MUSICAL	56
3 CONSENTIMENT	57
4 QÜESTIONARI DE VALORACIÓ DEL TALLER DE CANT DINS DEL CONTEXT DE LA MUSICOTERÀPIA	58
5 DIARIS	59

***El poder transformador de la música es fonamental.
Es el medicamento no químico más profundo.
(Oliver Sacks, *Despertares*).***

INTRODUCCIÓ

Des que recordo alguna cosa, el cant sempre ha estat present a la meua vida. A casa no paràvem de cantar. Vaig anar creixent i la música m'ha anat acompanyant.

La veu ha estat el meu baròmetre personal: Gràcies a uns micronòduls als plecs vocals, vaig adonar-me de la importància que tenia la veu a la meua vida i, gràcies a això, els meus hàbits, els meus valors, el meu comportament van poder anar desenvolupant-se. Sense cap mena de dubte, el cant i la veu m'han ajudat a organitzar-me a la vida.

He gaudit i gaudeixo de la capacitat de cantar; amb el treball personal de recerca de la meua veu trobo les meves tensions, els meus desajustos, puc reconèixer les meves emocions i els meus pensaments profunds. El fet de compartir la música m'ha portat a llocs i moments insospitats, m'ha obert portes i finestres que no sabia ni que existien. El meu viatge personal està lligat a ella. He pogut compartir la creació amb altres músics, cantants, ballarins, titellaires, artistes plàstics. He après d'altres arts com per exemple el Qi Gong. Puc dir que la creació musical per a mi és transformadora.

La meua experiència en classes de veu i cant tant individuals com a grups, m'ha enriquit i m'ha portat a reconèixer el poder terapèutic que té la veu i la música.

Passen els anys i la salut i la creació s'ajunten a la meua vida.

Escullo fer les pràctiques a Salut Mental, que és un territori que sempre m'ha atret i encuriosit, perquè penso que la música pot reportar molts beneficis a tots els usuaris tal com me'ls ha aportat a mi mateixa.

El treball amb la música i la veu porta a treballar en tots els nivells de la persona: físic, emocional, cognitiu, energètic i social.

La meua proposta amb els pacients dins del marc de la Salut Mental és fer petits escalfaments a partir del Qi Gong i la Veu, ja que tenen molt poca connexió amb el seu cos, molts problemes amb la respiració i el fet de fer vocalitzacions amb moviments pot servir per que puguin gaudir i al mateix temps donar un espai on es puguin connectar amb ells mateixos. Crec que és molt convenient tant per trobar la veu com per tocar instruments musicals.

L'efecte del treball amb la veu es guaridor. Es tracta d'afinar l'instrument, l'objecte transicional (Winicott) que al mateix temps incideix directament amb el més intern de cadascú. Des del lloc que surt la veu, surt la informació emocional. Toca d'arrel, l'arrel de l'ànim i el fa connectar amb la realitat.

Segons el meu punt de vista, i també segons l'aproximació teòrica que està centrada en la música, crec que l'objectiu més important és poder viure la experiència musical.

Mentrestant, paral·lelament s'engeguen tota una sèrie de processos que fan que la qualitat de vida millori i al mateix temps les relacions interpersonals també milloren.

El contingut de la memòria es divideix en tres parts:

La primera, més teòrica, on explico els conceptes sobre els quals treballaré: què és la musicoteràpia (MT), com pot aplicar-se a la salut mental, quines són les característiques dels trastorns que pateixen les persones amb les quals faré les pràctiques, així com una descripció del lloc i les condicions de l'Hospital.

La segona, on exposo tot el treball pràctic.

La tercera, les conclusions que es deriven de les pràctiques, tant a nivell de resultats objectius amb els pacients, com en la meva formació personal.

Al final inclouré un annex on es troben els diferents documents que he utilitzat, els models de qüestionari que els pacients han hagut d'omplir i, el que és més important: el diari detallat que he fet de cadascuna de les sessions on he anat anotant no només la descripció del que s'ha fet i la implicació dels pacients, sinó també les meves reflexions personals.

1. MUSICOTERÀPIA i SALUT MENTAL

1.1 LA MUSICOTERÀPIA

“La musicoteràpia és la utilització de música i/o elements musicals (so, ritme, melodia i harmonia) per un músic terapeuta qualificat amb el objectiu de realitzar un procés terapèutic de prevenció o rehabilitació.” (World federation of music therapy).

La música a la teràpia evoca psicològicament respostes fisiològiques, emocionals, psíquiques, energètiques i de socialització. El fet que la música sigui el llenguatge per excel·lència de les emocions i el fet que és un llenguatge no verbal fa que tingui la capacitat de poder tocar l'arrel del desajustos d'una altra manera.

La música provoca reaccions físiques: la respiració canvia, el sistema muscular es posa en acció, i el sistema immunològic, el sistema nerviós, les ondes cerebrals, el ritme cardíac i les endorfines s'alteren.

A nivell emocional, l'experiència musical provoca canvis en l'estat d'ànim, augmenta la creativitat, incrementa el benestar i la connexió intra, inter o transpersonal aportant un reforç de l'autoestima.

Al mateix temps, a nivell cognitiu, en ser la música un llenguatge que passa en el temps, ens fa augmentar l'atenció i la concentració, estimula la memòria i ajuda a sostenir el jo de la persona.

A nivell energètic ens dona vitalitat i presència.

És el llenguatge de l'expressió i la comunicació que ens permet connectar amb els altres, la qual cosa té una gran importància en l'augment de l'empatia i la socialització.

1.2 LA SALUT MENTAL

Dins del context de la salut mental, la teràpia musical està molt indicada per als trastorns psíquics, pels efectes de les medicacions i per la institucionalització.

Ja l'any 1787, Francisco Javier Cid deia que “la música és la que millor pot contrarestar les forces negatives derivades de la institucionalització del malalt mental”.

Diversos estudis sobre salut mental, concretament sobre l'esquizofrènia conclouen:

Per les persones amb esquizofrènia: Existeixen proves que la musicoteràpia com a complement de l'atenció estàndard pot ajudar a que els pacients amb esquizofrènia

millorin el seu estat general, el seu estat mental i el seu funcionament social a curt i mig termini... La participació activa és crucial per a l'èxit de la MT. No és necessari que el pacient tingui habilitats musicals, però és important que existeixi una motivació per a treballar activament dins d'un procés de musicoteràpia.

(Gold C, Heldal TO, Dahle T, Wigram T: Musicoterapia para la esquizofrenia y enfermedades relacionadas. Reproducción de una revisión Cochrane, traducida y publicada en La Biblioteca Cochrane Plus, 2008, Número 2)

2. PARC SANITARI SANT JOAN DE DÉU: SALUT MENTAL. SANT BOI DE LLOBREGAT

2.1 SANT JOAN DE DÉU, SERVEIS DE SALUT MENTAL

Sant Joan de Déu, Serveis de Salut Mental és una xarxa de serveis comunitaris i hospitalaris centrada en l'atenció als problemes de salut mental de les persones adultes. És una institució que pertany a l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.

El Parc Sanitari de Sant Joan de Déu, de Sant Boi de Llobregat, ha passat de ser un "manicomi", al segle XX, a convertir-se en un centre de salut mental capdavanter que ara s'integra plenament en una nova dimensió en incorporar-se al Parc Sanitari. És un complex amb diferents edificis, en els quals s'hi inscriuen els diferents pavellons que hi ha dins del parc.

2.2 UNITAT DE PSIQUIATRIA

Al pavelló Sant Carles, els pacients estan ubicats en diferents graus d'atenció i això es tradueix en un major control que afecta la seva llibertat de moviment. A la unitat 1 els pacients estan més continguts donat que la seva patologia actual és més aguda i per això requereixen més control. Per exemple, de vegades han de romandre tancats varies hores a la seva habitació. A les unitats 2 i 3 els pacients poden sortir fora del recinte, segons els seus nivells d'afectació, del seu estat d'ànim i el seu comportament. A la unitat 3 hi ha persones que poden entrar i sortir de la institució i fer alguna activitat fora del Parc Sanitari.

Durant el temps que he practicat a l'hospital, he viscut la transformació de la unitat que ha passat de ser un programa d'Alta contenció/Transició a la Comunitat a ser una unitat on les persones es troben sota unes cures més intensives, tot depenent de les seves dificultats segons el trastorn que pateixen. A més cura, més control i més restriccions pel que fa a la lliure circulació pel recinte hospitalari.

3. MARC TEÒRIC PSICOPATOLÒGIC

Seguidament donaré una mica d'informació sobre les malalties i trastorns que pateixen les persones que participaran a les sessions de les meves pràctiques.

3.1 TRETS COMUNS DELS USUARIS

- Dificultats per trobar activitats plaents i motivadores.
- Capacitat expressiva afectada negativament.
- Falta d'empatia, sobre tot entre ells.
- Consciència corporal limitada.
- Poca capacitat de concentració i d'atenció.
- Falta de coneixement dels seus propis límits.
- Col·lapse o dispersió de l'energia vital.

3.2 PSICOPATOLOGIES

Els pacients que vénen a les sessions presenten diferents tipus de diagnòstics: esquizofrènia, depressió, trastorn bipolar, trastorns de personalitat, trastorn per abús de substàncies tòxiques i retard mental.

3.2.1 L'esquizofrènia

Afecta a totes les àrees de l'individu: El pensament, la percepció sensorial, la expressió afectiva i el comportament.

Els símptomes positius inclouen: Idees delirants, al·lucinacions i pensament i comportament desorganitzat.

Els símptomes negatius cursen amb alògia (pobresa de llenguatge), pobresa afectiva (rostres sense expressió, poca expressivitat amb el gestos, poc contacte visual), abúlia, (falta d'interès i motivació) i anhedonia (falta d'interès en activitats lúdiques, desinterès sexual, poques ganes d'intimitat i apatia).

Hi ha diferents tipus d'esquizofrènia:

- A l'esquizofrènia tipus paranoide: la preocupació per les idees delirants i les al·lucinacions auditives és una característica predominant.
- Esquizofrènia tipus desorganitzada o hebefrènica: predomina el discurs i el comportament desorganitzat, així com una afectivitat inapropiada o plana.
- Esquizofrènia tipus catatònic: amb importants alteracions psicomotores tal i com la flexibilitat cèrea (ninet de cera), que pot arribar fins l'estupor catatònic.
- Esquizofrènia tipus indiferenciat: hi ha símptomes psicòtics, però no aconsegueixen criteris per als tipus paranoide, desorganitzat o catatònic.

- Esquizofrènia tipus residual: on els símptomes positius estan presents amb baixa intensitat.
- Esquizofrènia simple: el seu desenvolupament és insidiós. No manifesta al·lucinacions ni deliris. Mostra fonamentalment símptomes negatius.

3.2.2 La depressió

És un trastorn de l'estat d'ànim que es manifesta amb un sentiment d'ànim decaïgut, falta d'interès en el plaer, canvis en la gana o en el pes, insomni o hipersòmia, agitació o falta d'energia, sentiments d'inutilitat o de culpa, dificultat per concentrar-se i pensar, pensaments recurrents de mort.

3.2.3 El trastorn bipolar

És un trastorn de l'estat d'ànim que cursa amb episodis de depressió i eufòria: amb autoestima exagerada, grandiositat, disminució de la son, verborrea, disminució de l'atenció, augment de l'activitat, agitació psicomotora, extravagàncies socials, deteriorament laboral i social

3.2.4 El trastorn de personalitat

Està lligat a la manera de ser, implica una manera de ser crònica i repetitiva, per sobre de qualsevol circumstància, amb trets extrems i inflexibles.

- El trastorn de personalitat histriònic es caracteritza per reaccions emotives exagerades, la demanda d'atenció constant i un alt grau de seducció en les seves relacions.
- El trastorn esquizoide es caracteritza per una desconexió social i manca d'expressió emocional.
- El trastorn límit de personalitat es caracteritza per la inestabilitat.

3.2.5 El trastorn per abús de substàncies tòxiques

Es consideren quan el pacient té un consum recurrent com a mínim d'un any i això li comporta consumir en situacions perilloses, té problemes legals i socials repetits i en general va associat a altres tipus de malalties mentals que en tots els casos no ajuden a la recuperació.

3.2.6. El retard mental:

El concepte diagnòstic del retard mental, està constituït per tenir un baix Coeficient Intel·lectual i dèficits adaptatius. El 90% dels individus amb baixa intel·ligència estan diagnosticats als 18 anys i ha de tenir necessàriament aquestes 3 característiques:

- Intel·ligència per sota del promig (CI 70 o inferior)
- Deteriorament de la capacitat adaptativa
- Comença a la infantesa

3.3 MEDICACIÓ I TRACTAMENTS

A la fitxa individual de cada pacient hi ha els medicaments que actualment tenen indicats. En general i segons el tipus de malaltia i l'estat actual del pacient: antipsicòtics, antidepressius, entre d'altres.

A part dels tractaments mèdics i psicoterapèutics, inclosa la Musicoteràpia, els pacients fan diferents activitats i tallers, des de tallers de manualitats com tallers d'informàtica, de cuina, d'higiene o d'autoestima, com també diferents actes comunitaris com per exemple la preparació d'una desfilada amb gossos per Nadal, a la qual els pacients de MT van tocar la música.

Tots els pacients són derivats a tractament músic terapèutic pel seu psiquiatra.

4. CENTRADA EN LA INTERVENCIÓ

Dividiré la descripció de la meva intervenció en dues parts:

Per una banda, les sessions individuals a les quals inicialment el meu paper ha estat fonamentalment d'observadora del treball músic terapèutic que realitza el músic terapeuta Pau Gimeno a la unitat de Psiquiatria. Més tard, la meva participació ha estat la de portar la iniciativa de la sessió, sempre amb el suport del músic terapeuta, en quatre pacients que anomenarem **SA, SO, AA i RA**.

L'altra part la dedico al Taller de cant. Vaig tenir la sort de poder allargar les pràctiques amb la possibilitat d' intervenció a nivell veu terapèutic. Així vaig veure com podria aplicar aquesta teràpia a aquest col·lectiu per tal de millorar la seva qualitat de vida.

4.1 ORGANITZACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

Tutela per part de Pau Gimeno, músicterapeuta de l'Hospital.

Signatura de convenis entre el Parc Sanitari i Sant Joan de Déu i l' alumne, la qual cosa gestiona IL3 i la gerència de l' Hospital.

Signatura del contracte de confidencialitat de les dades i les persones, amb el Parc Sanitari.

Consentiments per gravar so i vídeo (veure annex).

Recursos materials i humans: Al pavelló Sant Carles trobem la sala Taller 1 que és el lloc on farem les sessions. Té molta llum natural i molt material de percussió gran i petita, un parell de guitarres, un teclat i xilòfons.

Presentació a la psicopedagoga, psiquiatres, psicòleg i infermeres de la Unitat.

4.2 OBJECTIUS

Els meus objectius inicials son:

- Conèixer la quotidianitat de la vida a l'Hospital i saber com funcionen els diferents mòduls i unitats.
- Estudiar la història clínica per tal de saber com afecta al pacient la seva malaltia, els tractaments mèdics i els antecedents a l' ingrés a la institució. (Annex 1)
- Estudiar els diagnòstics de cada pacient. La majoria presenten esquizofrènia *en símptomes* negatius; uns altres, trastorns de personalitat i una persona, depressió.

- Descobrir què pot aportar la música i el cant a persones afectades per aquests trastorns i quines són les limitacions de l'aportació, com a conseqüència de la gravetat dels diagnòstics.
- Saber les seves preferències musicals, la qual cosa he aconseguit entrevistant-los i fent una història musical personal. (Annex 2)

Degut a les característiques d' aquests pacients, els objectius van lligats al procés.

A les primeres sessions, la meva tasca s'ha centrat en observar com treballa el músic terapeuta amb els pacients, conèixer els diferents diagnòstics i crear un bon vincle amb els pacients.

Després d'unes tres sessions observant, el músic terapeuta em diu que em centri en quatre pacients: la **SA**, la **SO**, L'**AA** i en **RA**.

Donada la gravetat dels trastorns i que la majoria de vegades la persona no n'és conscient del seu trastorn, els objectius no queden tancats ni estrictament preformulats. Degut a la inestabilitat emocional dels pacients es fa difícil tenir uns objectius tancats o definits amb detall. La sensibilitat, els canvis en l'estat d'ànim, les reaccions dels pacients ens fan modificar els objectius, de manera que els objectius estan centrats en el procés.

De tota manera els objectius finals, en funció dels símptomes són:

- Fer-los viure l'experiència musical, gaudir de la música i la veu per tal que sigui un instrument per a poder expressar els seus sentiments i emocions.
- Augmentar la concentració i l'atenció.
- Promoure la creativitat.
- Augmentar l' autoestima.
- Augmentar la comunicació.
- Augmentar la socialització.
- Augmentar la consciència de límits.
- Augmentar la consciència corporal.
- Millorar la orientació a la realitat.
- Integrar-los a la vida de l' hospital en els actes que es realitzin: per Nadal es fa una desfilada de gossos a la qual els pacients intervenen cantant i tocant nades. Al final del taller de cant fan un concert per els altres interns de l'hospital.

4.3 METODOLOGIA

4.3.1. Músicoteràpia activa i centrada en la música

A la músicoteràpia activa es realitzen experiències musicals de comunicació no verbal, tant de forma individual com de grup. Es fan servir objectes sonors, instruments musicals, la veu i la dansa.

El músic terapeuta, en una relació vincular profunda amb els participants, interpreta i decodifica els missatges emocionals manifestats pel pacient. La persona no necessita “saber” música, ja que de manera espontània anirà expressant la seva problemàtica. Tota persona porta dintre seu la música.

Les tècniques:

- **4.3.1.1. Improvisació instrumental** utilitzant rodes d'acord més o menys conegudes. La improvisació permet establir una dinàmica d' igual a igual. És un espai en el qual es poden dir les coses d'una altra manera. Demana una presència activa per part de la persona. Afavoreix l' escolta i l'expressió de sentiments i emocions. Augmenta el vincle amb la persona amb la que improvises augmentant-ne la comunicació i la socialització. Augmenta la creativitat.
- **4.3.1.2 Escalfament vocal i corporal.** Reverteix directament en l' estat físic, energètic, emocional i cognitiu. La majoria de pacients tenen problemes amb la vivència del seu cos degut a la malaltia i els efectes secundaris de les medicacions. El fet de treballar amb la veu i treballar-la des del cos, els pot donar un sentit de connexió amb la realitat, ja que això demana una implicació i presència física, energètica, emocional i cognitiva. Durant el procés de veu teràpia treballem amb la respiració diafragmàtica, amb la postura, amb les vocalitzacions, fem un treball físic que influeix a nivell energètic, els fa tenir una postura més activa corporalment i estar més atents.
- **4.3.1.2 Cant.** Tots els pacients que participen al grup estan molt motivats pel fet de cantar. Escollir ells les cançons els fa tenir una identitat, els fa augmentar l'autoestima. El procés de muntar les cançons i de cantar-les junts els fa tenir més consciència de l' altre i per tant augmentar la seva socialització.

Segons Carol i Clive Robbins al seu llibre *Music for the Hearing Impaired and other special groups pag 32 (Magnamusic Baton)*, el fet de cantar per una banda amb els escalfaments vocals fa que es prengui una consciència vocal, que porta a un control i qualitat de la veu, un augment de l'escolta i unes habilitats a la dinàmica, el ritme i l'entonació. Cantar cançons enriqueix el llenguatge i el vocabulari, augmenta l'escolta, la motivació oral, l'expressió i la mobilitat i es comparteixen cultura i valors socials de les cançons. Això incideix directament amb l'experiència personal, el plaer, més llibertat, el poder compartir, gaudir, fa augmentar la confiança i les expectatives positives.

I això incideix no només en els pacients mateixos i en la relació entre ells, si no també en la seva projecció a l'hospital. El fet de fer un petit concert per a la resta d'interns els fa sentir amb un tasca clara i això els hi dona molta motivació. Alhora, això canvia el ritme de la vida hospitalària de tots els altres pacients.

- **4.3.1.4. Creació de cançons.** Fa augmentar l'expressió de sentiments i emocions. Augmenta la creativitat, augmenta l' autoestima i la socialització.

4.3.2 Músicoterapia receptiva

Tant escoltant temes musicals gravats com escoltant sons, cançons o peces instrumentals en directe. La MT receptiva els fa evocar records i sentiments al mateix temps que gaudir-ne.

4.3.3 Estructura de les sessions

L'estructura de les sessions es modifica i s'adapta en funció de l'evolució dels pacients, que de vegades té un impacte important sobre el seu estat d'ànim. Altres vegades, la intervenció es veu afectada per la vida de l'hospital, l'assistència o no a les sessions per part dels pacients es veu afectada per factors externs com poden ser sortides, visites a altres especialistes mèdics, treballadors socials, tutors, ja que alguns d'ells es troben sota tutela.

L'estructura de les sessions individuals i en petits grups, màxim quatre persones, té com a trets comuns la primera part, dedicada a la improvisació instrumental, i la segona, dedicada o bé a cantar cançons, a tocar la guitarra o a fer composició de temes.

4.3.3.1 Sessions individuals: La durada és de 30 minuts per pacient.

4.3.3.2 Sessions de petits grups integrats per tres o quatre persones de durada de 50 minuts.

4.3.3.3 Sessions de grup: Taller de cant, Veuteràpia. Set persones. Durada: 1 hora. 9 sessions.

4.4 AVALUACIÓ

He gravat gairebé totes les sessions en audio per tal de poder escoltar des de fora els canvis, les reiteracions, les interaccions i els petits detalls que es produeixen i així poder analitzar la situació des d'un altre punt. Això em permet adonar-me de la intervenció d'una manera més detallada.

El comportament musical et dona criteris d'avaluació, observant-lo copses l'estat de la persona quan la fas cantar o tocar. El que més m'ajuda es partir de les coses més simples i senzilles.

Els trastorns són molt complicats i molt greus. La vida a l'hospital té el seu propi ritme. La persona està sotmesa a un ritme de medicació, d'interacció amb el personal i els altres pacients, fins al punt que no sempre saps en quin estat la trobaràs. La intervenció es planteja buscant la màxima estabilitat, però el trastorn és molt greu i porta un munt de condicionants.

He anat elaborant un diari de totes les sessions, que m' ha servit per reflexionar a cada pas i valorar el resultat final. Aquests diaris estan inclosos als annexos (annex 5).

Diàleg i avaluació constant amb el músic terapeuta.

5. SESSIONS INDIVIDUALS

Realitzades del 27 d' octubre fins al 22 de febrer de 2010, un cop a la setmana.

5.1 AA, CLICLOTÍMICA

5.1.1 Algunes dades subjectives

Quan arriba a la sessió el primer dia està molt trista per que el seu nuvi des de que se'n va anar de l' hospital, quasi no la va a veure i no la truca, diu que el nuvi te la sida i que els psiquiatres li diuen que no li convé aquest noi, parla que l' ha vist i que està superprim, que li fa molta pena, plora. Ens relata que ara pesa 85 kg, i abans 135kgs. Que ara fuma 10 cigarros i abans 3 paquets. Que està molt sola, no te pare ni mare, el seu fill no vol saber res d' ella. Està també molt trista per que el futur que li espera es anar a una residència, per que no pot estar sola, i diu que haurà de vendre la casa de 3 pisos que té al poble. "Quin és el futur que m' espera"

5.1.2 Dades indicatives

Sexe	Dona
Edat	48 anys
Estudis/Ofici	Fàbrica de punt. Incapacitat total.
Tutoria	Tutor legal
Història familiar	No té pares. Fill de 18 anys que no veu mai
Diagnòstic (DSM.IV)	DEPRESSIÓ I EXPRESSIONS D' AGITACIÓ MOTRIU
Altres Patologies	Sordesa. Hipertensió, Somatització CI 57
Medicació actual	Enalapril Hidroclorotriacida, Prozac
Unitat	2

5.1.3 Respecte a les sessions

Número de Sessions	11
Assistència i Puntualitat	Assisteix a 6. Anem a buscar-la, excepte a 3 sessions que ve sola.
Motivació	Depèn de l'estat d'ànim.
Implicació/Actitud	A les dues primeres sessions, molt passiva. A partir de la 3ª més activa i expressa les ganes que té de cantar i es mostra més present.

5.1.4 Metodologia

Escolta de cançons	Les dos primeres sessions i degut al seu estat d'ànim baix diu que si li posem més música es posarà a plorar. A partir de la 3 ^a sessió ja té més ganes d' escoltar i cantar.
Sono-teràpia	A la 3 ^a sessió: Jugant canta al globus i es sorprèn de la vibració i riu. També li agrada escoltar el bol tibetà.
Improvisació musical	És un senzill joc per a ella. Amb el xilofon fa escales amunt i avall durant 5 minuts marcant sempre el mateix ritme i la mateixa progressió, encara que canviem de ritme o de cançó. Amb les claus/esquellots sempre fa el mateix ritme. De tant en tant, li agrada tocar el címbal.
Cançons	D'orquestra de Festa Major i rumba
Veü	Li costa respirar. Veü molt fluixa. To monòton.
Cant	No afina, no fa parades, llegeix frases una darrera l' altra, entra abans que li toqui. Si nosaltres cantem, canta. Si no, no.

5.1.5 Objectius

Concentració	A partir de la segona sessió es concentra a estones cada vegada més llargues.
Atenció	Quan toca, no escolta a la resta. Sempre fa el mateix. Quan canta recita la lletra, entra les frases quan vol. A la 4 ^a sessió mostra interès per aprendre les lletres.
Autoestima	A mesura que avancen les sessions, augmenta l'autoestima.
Gaudir de la música	Objectiu assolit.
Expressió dels sentiments	En tot moment expressa com està el seu estat d' ànim a nivell verbal.
Millorar estat d'ànim	Quan surt de les sessions sembla que està més contenta i així ens ho verbalitza.

5.1.6 Observacions i avaluació

Ciclotímica, amb canvis d'estat d'ànim dràstics extrems que condicionen el seu comportament tant a les sessions com a la seva quotidianitat. Quan el seu estat d'ànim és baix sempre seü a una cadira fumant sense parar, sola. Quan està millor, la veus que camina i que parla amb altra gent.

Degut el seu estat d'ànim, quan està baixa no ve a les sessions. Posa excuses o bé que té la tensió arterial alta, que si està constipada, que està malament i amb molta força i tossuderia diu que NO vol venir.

Després de les sessions es mostra més animada, somriu, un dia ve amb la lletra de la cançó apresada, la qual cosa significa el seu interès i el seu esforç cognitiu.

Finalment, no ve a les sessions, ja que ha tingut un problema amb les expectatives que tenia de marxar de l'hospital i li agafa una baixada molt forta. Es tanca en ella mateixa i no vol venir.

Pensem que potser la MT, en aquests moments, no és el tractament més adient per a ella.

5.2 SA, LA NOIA QUE CAMINA SOLA AMUNT I AVALL PEL PASSADÍS.

Estant a l' Hospital va tenir un episodi de tancar-se en si mateixa, mostrant aïllament el primer signe per establir la comunicació amb els demés va ser agafar les lletres de les cançons que cantava, li va mostrar al Músicterapeuta i va voler tornar a fer MT.

5.2.1 Algunes dades subjectives

Quan la vaig veure per primer cop no parava de caminar amunt i avall del passadís, i així va ser durant 3 mesos, sembla que no parla ni es relaciona amb ningú, és difícil que mantingui la mirada quan està a fora de les sessions de MT, sempre que ve a les sessions ve neta i ben arreglada.

5.2.2 Dades indicatives

Sexe	Dona
Edat	31 anys
Estudis	8E EGB
Tutoria	Tutor legal
Diagnòstic (DSM.IV)	ESQUIZOFRÈNIA PARANOIDE CRÒNICA. TRASTORN ESQUIZOIDE DE LA PERSONALITAT
Altres Patologies	Deteriorament cognitiu frontal. Estereotípies motores. Hipotonia generalitzada. Incapacitat a l'empatia i relacions íntimes. Nul·la consciència de malaltia i tractament. Molt aïllada i poc comunicativa. Van contemplar la possibilitat que tingués trets autistes, i van consultar als especialistes de psiquiatria infantil, però no li van diagnosticar. Tendència a viure al carrer.
Història familiar	Mare delirant, ara morta. La seva tia, germana bessona de la mare, amb esquizofrènia, és el familiar més proper.
Medicació	Si els precisa Akineton, Loramed
Observacions:	Possibilitat que visqui en un pis tutelat. Comença a fer classe de cant a la Escola de Música de Sant Boi a Can Massallera. És important com a transició a la comunitat aquesta vinculació que ha restablert amb la música.
Unitat	3

5.2.3 Respecte a les sessions

Número de sessions	11 de les quals 3 sessions individuals (30') i 6 sessions amb SO (50') les sessions compartides amb l' objectiu d'augmentar la interacció.
Assistència i puntualitat	Sempre arriba a l'hora.
Motivació	En totes les sessions, gran motivació. Disposada a aprendre.

Implicació/Actitud	Grau alt d'implicació i molt disposada. A les 2 sessions primeres que comparteix s'inhibeix bastant però a partir de la 3 ^a ja no té cap problema.
---------------------------	---

5.2.4 Metodologia

Escalfament corporal i vocal	Problemes de tensió al cos sobre tot a les cames, i la cara. La mirada quan canta li canvia. li costa portar el ritme corporal i a la cara. Li dóna un gran valor a l'escalfament: a les primeres sessions venia molt maquillada, com que fem automassatges a la cara, a la 3 ^a sessió ja ve sense maquillar. Segueix amb molta implicació les pautes de l'escalfament incloses les vocalitzacions.
Cançons	De ball d'orquestra i dels anys 70 i en espanyol. Sempre porta la lletra de les cançons i se les aprèn.
Veü	Sana, neta i clara. Problemes al canviar de registre.
Cant	En general afina. Si no entra en el to adequat, li costa adonar-se'n Quan se'n adona no té problemes d'afinació però li costen els greus. A nivell rítmic, a les 1es. sessions li costava entrar a les frases de la cançó, a les darreres sessions entra molt més decidida. A nivell harmònic, quan estem a les sessions individuals pot mantenir la seva harmonia, quan estem amb grup no pot.
Improvisació instrumental	Sempre agafa la maraca. No se n'adona i no porta bé el ritme, tot i que no és per desinterès ja que segueix tocant tota la estona. Mostra desinterès per els altres instruments.
Actuació de Nadal	Molt motivada. Canta totes les cançons. Li agrada estar a l'escenari.

5.2.5 Objectius

Atenció	Molt atenta
Concentració	Es concentra en les cançons
Gaudi de la música	Gaudeix molt, sobretot quan canta.
Expressió sentiments	Molt discreta amb les seves expressions, a les sessions moltes vegades somriu i connecta amb la mirada. Al principi no feia comentaris i seguia les indicacions. Quan fem les sessions amb la SO manifesta amb el seu silenci certa inhibició. Al final de les sessions es permet algunes intervencions espontànies amb sentit de l'humor. Un parell de dies, al final de les darreres sessions, mostra el seu afecte

	donant un petó de comiat.
Empatia	Li costa empatitzar amb la SO. Mostra més empatia amb els MT.
Orientació a la realitat	Degut a la poca consciència de la malaltia, li costa saber quins son els seus límits i arriba a voler actuar en un local de nit.
Socialització	Li costa interactuar amb la SO a les sessions. Degut a això, les 8ª i 9ª sessions les tornem a fer individuals. El dia de l'actuació de Nadal està molt motivada, s'arregla, es maquilla i verbalitza que li ha agradat molt cantar les nades, però que li hagués agradat més cantar les cançons que fem a les sessions. Li ha agradat estar davant del micròfon.

5.2.6 Observacions i avaluació

Des de la darrera crisi, s'interessa molt per venir a les sessions i és sempre puntal. El seu interès la porta a arreglar-se i a maquillar-se quan ve a les sessions.

Cantar és la única activitat que fa amb gust i té molt clar que és una cosa seva. No li interessen altres instruments que pugui tocar.

Li agrada cantar ella sola amb en Pau i amb mi. Al principi li va costar fer la parella amb la **SO**, per la qual cosa les sessions 8 i 9 les vam fer particulars.

Respon a la proposta d' utilitzar el cos en els escalfaments. Encara que li costa, ho intenta amb el ritme a les cames. Crec que això li pot anar molt bé per prendre consciència de la realitat a partir de les sensacions corporals.

En algunes sessions fa comentaris espontanis, fins i tot alguna broma. Aquest signe és molt important ja que fins ara no opinava sobre res.

L'escalfament corporal i vocal a partir d'exercicis de Qi Gong i veu a ella li va particularment bé, sembla que ha d'habitar més el seu cos.

Molt motivada per poder fer el concert en públic

5.3 RA, L'HOME DE LES LLETRES

El primer dia que el vaig veure estava al parc xerrant amb altres pacients, crida i saluda a en Pau. Complexió forta.

5.3.1 Algunes dades subjectives

Porta la seva bossa amb la radio a dintre, és molt parlador, li agrada seduir. Escriu poemes i lletres per fer cançons

5.3.2 Dades significatives

Sexe	Home
Edat	42 anys
Situació laboral	Incapacitat parcial.
Responsables	Tutor i un germà.
Història familiar	Divorciat amb un fill que no té relació amb ell.
Diagnòstic (DSM.IV)	ESQUIZOFRÈNIA PARANOIDE SUBCRÒNICA I TRANSTORN PER CONSUM D'ALCOHOL, CANNABIS, OPIACIS I COCAINA.
Altres patologies	Hepatits.
Medicació	Akineton, Risperdal
Unitat	3

5.3.3 Respecte a les sessions

Numero de sessions	7
Assistència i puntualitat	Arriba a l'hora a les sessions, tot i que depèn si està a l'hospital.
Motivació	Motivat.
Implicació i actitud	Demana atenció. En mig dels temes, quan vol, para per explicar les lletres. Molt interessat en fer cançons de les seves lletres. S'implica molt quan toca l'harmònica. I quan toca els bongos també.

5.3.4 Metodologia

Improvisació musical	Té dues harmòniques i quan les toca s'adapta a la guitarra, tant a nivell rítmic com d'intensitat, i proposa melodies amb molt gust musical. Percussió: Quan toca els bongos o jembé els toca de pressa, accelerat, mostra una certa verborrea, no connecta amb el ritme global. Quan toca percussió descarrega molta agressivitat. Diàlegs improvisats amb la veu i percussió. Amb la veu quan improvisa fa molts crits.
Cançons	Molts temes de rock, heavy i algunes de cantautor.

Creació de cançons	Va amb la llibreta amb les seves lletres. Molt interessat a que li posem música . Fem tres cançons (blues i reaggae). Al final fem un CD.
Veü	Molt parlador, veü aspre i rasposa. Té alguna afecció als plecs vocals, s' esforça moltíssim per parlar, amb un volum molt fort i monocord.
Cantar	Afina, si hi arriba. Quan pot cantar gaudeix molt.
Participació a l'actuació	Toca els bongos.

5.3.5 Objectius

Concentració	Es fica molt en la música, de cop para i es posa a parlar explicant coses de música.
Atenció	Depèn del seu estat d'ànim . Es significatiu que el dia que està motivat porta les seves lletres i harmòniques. Quan està despistat no les porta. Quan toca l'harmònica esta molt present i atent, quan es tracta de les seves cançons també.
Gaudir de l'experiència musical	Gaudeix molt.
Expressió de sentiments	Expressa tot el que se li ocorre al mateix moment. Demanda molta atenció.
Autoestima	Per a ell són molt importants les seves composicions i així ho manifesta.
Empatia	Empatitza amb els MT. I a tota persona de fora que ve a la sessió.
Socialització	Li agrada estar amb gent. En acabar les sessions individuals, formarà part de sessions MT col·lectives .

5.3.6 Observacions i avaluació

Té molt d'interès per la música, sempre va amb la radio i verbalitza que es comprarà un Mp3 per poder escoltar música i les seves cançons. Degut a la fluctuació del seu estat d'ànim quan està content, es mostra agradable, motivat, interessat a fer música. Quan està despistat fins i tot es deixa les seves lletres. Té la necessitat de descarregar la agressivitat. Crec que la MT és molt adequada per ell. És una gran àncora. El pas següent és integrar-lo en sessions col·lectives. El consum de tòxics complica la seva rehabilitació.

5.4 SO, LA HISTRIÒNICA

El primer dia que la vaig trobar va venir a saludar-me cridant molt l'atenció i amb grandiositat de gestos, des seguida em parla de les seves ganes de cantar de tot el que ella pot expressar. Entre passadissos sempre té moltes relacions amb els pacients.

5.4.1 Algunes dades

Segons la Història clínica té problemes familiars amb el seu pare, molt gelosa de la seva germana. Sempre vol cridar l'atenció als professionals. Ha tingut molts nuvis i trencaments. Molt seductora i li costa molt prendre responsabilitats.

5.4.2 Dades significatives

Sexe	Dona
Edat	35 anys
Estudis	BUP
Responsables	Mare i germana
Diagnòstic (DSM.IV)	ESQUIZOFRÈNIA DESORGANITZADA. TRASTORN LIMITO-HISTRIÒNIC DE LA PERSONALITAT. CAPACITAT INTELECTUAL AL LÍMIT
Altres patologies	HEPATITIS A
Medicació	Depakine, Placinoral, Seroquel, Valdoxan
Unitat	3

5.4.3 Respecte a les sessions

Número de sessions	7 sessions compartides amb SA i NA
Assistència i Puntualitat	A 2 sessions no ve, una per que no està d'humor i l'altra per que es despista. A les altres ve puntual.
Motivació	Molt motivada per cantar i fer show
Implicació/Actitud	Depèn el seu estat d'ànim. Diu que ella s'emociona molt cantant perquè expressa molt els seus sentiments i que això la commou molt.. Seductora i manipuladora. Molt participativa.

5.4.4 Metodologia

Escalfaments vocals	Segueix les pautes. Comenta amb gran retòrica la importància dels escalfaments.
Cançons	D'orquestra de ball. Vol cantar cançons en anglès encara que no en sap gaire.
Veü	Sana. En cantar li costa afinar, i no se n'adona. No se sap les lletres S'inventa les lletres en "anglès". Histriònica quan interpreta.

Improvisació instrumental	Fa servir percussió petita i claus escallots. Moltes vegades toca el címbal. Rítmicament no s'adapta.
Al concert de Nadal	Monopolitza el micròfon per a ella.

5.4.5 Objectius

Concentració	Depèn, hi ha dies que li costa molt.
Atenció	Atenta al que li diem i participativa.
Autoestima	La té bastant elevada.
Gaudi de l'experiència musical	Gaudeix molt.
Expressió de sentiments	Sempre els expressa. I ho justifica tot.
Interacció	Interactua amb la resta.
Empatia	Cert grau d'empatia.
Socialització	No té problemes per comunicar amb la gent. Manipuladora.
Orientació a la realitat	No té consciència de límits, sempre creu que pot anar més enllà.

5.4.6 Observacions i avaluació

Mostra un gran entusiasme per les sessions quan ve i demana molta atenció. Verbalitza que li agrada més cantar sola. No té clars els seus límits: escull cançons molt difícils i que no pot cantar, ella no se'n adona, continua treien el seu sentiment.

A nivell corporal té ritme i li agrada molt. També es poden aprofitar les seves ganes d'expressió per més endavant i fins i tot fer coreografies i ballar. Té molta tendència a la queixa, es queixa molt de no haver cantat les cançons que cantem a les sessions al concert de Nadal, a la Desfilada de gossos. Vindrà al taller de cant.

6. TALLER DE CANT / VEUTERÀPIA a la Clínica Sant Carles, a les unitats 1, 2 i 3

Hi participen sis dones i un home. Cinc pacients ja han fet anteriorment sessions individuals de MT.

Durada: nou sessions. 1 hora, els dilluns al matí, de l'1 de març fins el 3 de maig 2010.

Degut a la poca connexió que la majoria de pacients tenen amb el seu cos i ja que la veu es l'expressió més directa d'emocions i sentiments, és una bona estratègia per poder tenir més consciència del fet corporal, la veu i la seva orientació a la realitat. Un concepte bàsic de la bioenergètica, segons A. Lowen, és: *No tenim un cos, som un cos.*

6.1 OBJECTIUS INICIALS

Partint de l'aprenentatge de com funciona la veu com a instrument per al cant i juntament amb cançons, l'objectiu és aconseguir el benestar que comporta el fet del treball amb la veu i, al mateix temps, augmentar la socialització amb les altres persones del grup, així com incidir en la vida hospitalària a partir d'un concert que farem al final de les sessions.

Per tant, els objectius són els mateixos que al capítol 2, però incidint més directament en els següents aspectes:

FÍSICS: La consciència del cos (postura, relaxació), el treball amb la respiració diafragmàtica i la potenciació de l'expressió corporal a través del moviment i coreografies.

EMOCIONALS: L'augment de l'escolta i l'empatia.

COGNITIUS: Aprenentatge de les cançons. Capacitat d'organització.

ENERGÈTICS: Reconduir l'energia aportant més vitalitat.

DE SOCIALITZACIÓ: Creació de vincles entre els pacients del grup. Augmentar l'interacció entre ells. Interactuar amb els altres pacients de l'hospital incidint en la quotidianitat de la vida hospitalària.

6.2 METODOLOGIA

Musicoteràpia activa

- Treball del cant a partir del cos i la veu.
- Acompanyament a la guitarra del MT Pau Gimeno

- El treball corporal i energètic es realitza a partir del Qi Gong que és un sistema holístic de curació que integra estiraments amb la respiració, automassatges, sons, entre d'altres disciplines.
- L'energètica de la veu: exercicis energètics aplicats a la vocalització.
- Foniatria, tècniques de cant i música.

El treball consisteix en:

1. Aprendre sis cançons, de les quals les dues primeres són proposades pels músics terapeutes i les quatre següents són escollides per ells:
 - *Wimbahué*: Permet fer un treball de ritme i arrelament corporal, una cançó que forma part de l'imaginari.
 - *Mª Isabel*: En un moment emocional delicat, excés de tristor, en Pau la proposa.
 - *Contamíname*
 - *Piel canela*
 - *Mami blue*
 - *Porque te quiero*.
2. Acompanyar les cançons amb percussió petita.
3. Fer coreografies.
4. Fer un concert final.

Estructura de les sessions

La primera part es fan uns vint minuts d'escalfament i a la segona part es tracta d'aprendre i cantar les cançons i fer les coreografies.

6.3 AVALUACIÓ

A partir de les gravacions, escoltar els continguts.

Rellegir els diaris detallats de cadascuna de les sessions per tal de veure l'evolució de l'activitat.

Diàleg i comentaris amb el músicterapeuta supervisor Pau Gimeno.

Qüestionari de valoració per part dels mateixos pacients. (Annex 4)

6.4 DADES SIGNIFICATIVES DELS USUARIS

	SA dona	SO dona	EM home	PA dona	NA dona	RO dona	FRA dona
UNITAT	3	2	1	2	2	2	2
DIAGNÒSTIC	ESQUIZOFRÈNIA PARANOIDE CRÒNICA. TRASTORN ESQUIZOIDE DE PERSONALITAT	ESQUIZOFRÈNIA DESORGANITZADA TRASTORN LÍMITO- HISTRIÒNIC DE LA PERSONALITAT CAPACITAT INTELECTUAL AL LÍMIT	ESQUIZOFRÈNIA A PARANOIDE CRÒNICA I ABÚS CONSUM DE TÒXICS	ESQUIZOFRÈNIA TRASTORN BIPOLAR I DE LA PERSONALITAT NO ESPECIFICAT	ESQUIZOFRÈNIA PARANOIDE, AMB RETARD MENTAL LLEU	TRASTORN PSICÒTIC NO ESPECIFICAT I TRASTORN LÍMIT DE LA PERSONALITAT	TRASTORN BIPOLAR AMB EPISODI RECENT MODERAT TRASTORN DE LA PERSONALITAT NO ESPECIFICAT
MEDICACIÓ	Si precisa: Akineton, Loramed	Depakine, Placinoral, Seroquel, Valdoxan	Aloperidol, Topamax, Leponex, Risdal, Akineton, Ribotnil	Akineton, Risperdal. Ribotnil	Leponex, Depoprogereva	Sumial, Singam, Seroquel, Depakine, Plantaben	Prozac, Risperdal, Lorzepam

	SA	SO	EM	PA	NA	RO	FRA
SESSIÓ INDIVIDUAL	SI	SI	SI	NO	SI	SI	NO
ASSISTENCIA	8	7	5	8	8	6	2
PUNTUALITAT	SEMPRE A L'HORA. El dia que no ve té una entrevista amb el personal del pis tutelat.	VE A L'HORA	L'hem d'avisar per venir. Les altres 4 sessions no ve per que està en contenció per consum de tòxics	Un dia no ve quan hem acabat la sessió per que arriba tard de permís.	Hem d'anar a buscar-la, per que si no, no se'n recorda. Sempre espera que la vingui a visitar la seva mare.	Se l'ha d'anar a buscar i escriure en un paper el dia que ha de venir. Mai sap quin dia és, ni l'hora	S'integra al grup a la 7 ^a sessió. Sempre ve puntual.
MOTIVACIÓ	Molt motivada	Molt motivada	Molt motivat	Molt motivada	No expressa interès però ve.	Es preocupa per venir	Molt motivada
IMPLICACIÓ	Alt grau	Alt grau	Alt grau	Alt grau	Depèn l'estat d'ànim	Està bastant despistada	Alt grau

6.5 SA, LA NOIA QUE PASSEJA PEL PASSADÍS.

6.5.1 Metodologia

ESCALFAMENT CORPORAL	S'implica i el segueix amb molt d'interès. A nivell corporal li costa sincronitzar els moviments.
ESCALFAMENT VEU	Molt important per a ella.
PROPOSTA DE CANÇÓ	PIEL CANELA
CANT	S'aprèn totes les lletres. A nivell harmònic, li costa mantenir la seva veu.
PERCUSSIÓ	Maraca. Encara que li costa mantenir el ritme quan toca, no para fins al final .
COREOGRAFIES	No li agrada ballar però, malgrat això, sempre intenta fer-les. Sap els moviments però els fa molt petits.
CONCERT	Molt motivada per fer el concert. Aquell dia s'arregla, es maquilla i porta una camisa nova.

6.5.2 Objectius

ATENCIÓ	Molt atenta.
CONCENTRACIÓ	Sempre concentrada.
CONSCIÈNCIA CORPORAL	Des de que és al grup es mou una mica més a ritme. Fa sempre coreografies marcades però no es llença a ballar espontàniament.
GAUDI DE L'EXPERIÈNCIA MUSICAL	Gaudeix molt.
ORIENTACIÓ A LA REALITAT	Li dic que si vol cantar ella sola les estrofes de <i>Piel Canela</i> , però no s'atreveix. Demana que truquem a una sala d'actuacions per la nit perquè ella hi voldria cantar. Amb aquest episodi es constata la seva nul·la consciència de la malaltia i tractament.
AUTOESTIMA	Cantar li dona molta confiança.
EMPATIA	En general, li costa empatitzar amb les persones del grup.
NIVELL COGNITIU	S'aprèn totes les lletres. Sap totes les coreografies.
SOCIALITZACIÓ	Sempre es col·loca al mateix espai. El fet de formar part del grup en principi no li agrada, i enyora l'atenció individual, verbalitza que li agrada més cantar sola però s'ha adaptat bé. El dia de l'actuació, quan ens trobem per escalfar i només som quatre, ens canta dues de les cançons que fa a l'escola de música.

6.5.3 Observacions i avaluació

És molt important que segueixi a les sessions de MT i que segueixi cantant, ja que és com més s'expressa. El fet d'anar a l'escola de música és una gran oportunitat de socialització, motivació i àncora a la societat, ja que aviat anirà a un pis tutelat. El fet de cantar en grup i tenir un acompanyament músicteràpèutic seria convenient en el sentit que pugui desenvolupar l'interacció, l'empatia, i la relació amb els altres ja que li costa estar en el grup: es manté en un pla discret i tampoc es relaciona amb els altres pacients del Taller de cant Un punt molt delicat és el de la qüestió de límits: el fet que volgués cantar al local de nit. Fins a quin punt té noció de realitat?

Els seus problemes de comunicació afectiva es fan palesos en situacions com aquestes:

A la quarta sessió ve un pacient de l'hospital i es queda per veure com assagen. Totes estan contentes, ell es posa a plorar de l'emoció. Quan es recupera, li diem que surti, els fa un petó a cadascuna per agrair-lis que canten tan bé però, quan arriba a ella, el rebutja, no li agrada gens el contacte físic. Aquest episodi es repeteix el dia de l'actuació quan un pacient vol abraçar-la per felicitar-la, i a ella li cau molt malament, no sap com desfer-se'n.

El seu qüestionari de valoració és molt positiu, les preguntes on sembla que diria que no, no les respon, les deixa en blanc. Refereix que li agradaria cantar a veus i en grup. I que es va sentir molt bé tant al concert com després.

6.6 SO, LA HISTRIÒNICA.

6.6.1 Metodologia

ESCALFAMENT VEU	Els dies que ve està molt disposada i s'implica molt. Comenta amb gran retòrica la importància dels escalfaments.
PROPOSTA DE CANÇÓ	CONTAMÍNAME
CANT	No s'aprèn les lletres però fa com si les sabés. En contrast del que diu que li motiva cantar, no s'esforça gaire. Desafina bastant. Li costa molt fer harmonies.
PERCUSSIÓ	Sembla que es cansa quan ha de tocar algun instrument, de seguida fa palmes. No porta gairebé el ritme.
COREOGRAFIES	Quan està bé, s'inventa coreografies. Li encanta ballar i cridar l'atenció. De seguida es llença a ballar amb la PA , balla en pla sevillana.
CONCERT	El dia del concert se'n va de permís, cosa que ens estranya per que ella diu que està molt motivada. Ens diu que l'han fet anar de permís i que ella volia venir a cantar.

6.6.2 Objectius

ATENCIÓ	Està atenta.
CONCENTRACIÓ	Normalment es concentra.
CONSCIÈNCIA CORPORAL	Gaudeix molt del seu cos i de ballar.
GAUDI DE L'EXPERIÈNCIA MUSICAL	Explica que s'ho passa molt bé, que cantar per ella "és un sentiment, un goig i que gaudeix molt".
ORIENTACIÓ A LA REALITAT	No sap quins són els seus límits.
AUTOESTIMA	Diu que les sessions li han donat confiança i fe en ella.
EMPATIA	Utilitza la seva empatia manipulant. És com si fos la més espavilada del grup, com veu que la PA té moltes capacitats, s'ajunta amb ella.
COGNITIU	No s'aprèn les lletres.
SOCIALITZACIÓ	Expressa que primer cantava sola, després amb la SA i que ara amb sis més i que no li agrada. No es talla per res per dir la seva opinió. Va molt a la seva. A la 6 ^a sessió, quan cantem el que és la cançó que ha escollit ella, diu que es posa molt nerviosa perquè la PA canta massa fort i que no sent a la SA . Més tard, amb la PA tenen complicitat i canten les lletres juntes entre setmana.

6.6.3 Observacions i avaluació

Degut a la seva capacitat de manipular, no saps mai què és el que és veritat. Diu que no l'han deixat venir al concert, però quan parlem amb la Psiquiatra ens diu que senzillament se'n va anar de permís, que no l'havien castigat. Ella insisteix en la seva versió, fins i tot ho escriu en el qüestionari de valoració. Una altra explicació podria ser que al final tingués por escènica, però es una cosa que m'estranya perquè quan vam fer per Nadal la desfilada de gossos, ella estava encantada de poder mostrar-se. També al qüestionari diu que cantar i ballar és una passió que porta a dins i que pot expressar. I que li agradaria cantar en anglès. També diu que li agradaria cantar en grup i tocar la guitarra i el violoncel.

Quan no ve a l'actuació, la **PA** ens refereix que a l'assemblea ella ha parlat en favor de la **SO** per que la veia molt motivada. La **FRA** assenteix. Crec que li aniria molt bé continuar amb el grup, intercalant sessions individuals.

6.7 RO, LA SENYORA MÉS GRAN.

6.7.1 Algunes dades subjectives

Quan la trobo per l' Hospital té un alt grau d' inseguretat, sempre fa preguntes del que ha de fer, d' on ha d'anar. Sempre demana l'atenció als professionals. Sempre te por que li robin les seves coses.

6.7.2 Metodologia

ESCALFAMENT CORPORAL I VOCAL	A causa del seu estat, a vegades segueix o no els escalfaments.
PROPOSTA DE CANÇÓ	No proposa cap cançó.
CANT	Li agraden les cançons populars infantils. Sempre demana els papers amb les lletres. En aquest moment de la seva vida sembla que no li importa gaire cantar o no, però l'interessa molt venir al grup.
PERCUSSIÓ	Li agrada tocar.
COREOGRAFIES	Li agrada molt ballar al seu aire, li costa molt seguir les coreografies.
CONCERT	S' ho passa molt bé el dia de l'actuació, assegurada darrere el grup. De tant en tant, em demana permís per anar al WC. Quan torna, de seguida es posa a ballar i s'anima.

6.7.3 Objectius

ATENCIÓ	Freqüentment para les cançons per comentar coses que no vénen el cas. S'asseu i està al seu aire.
CONCENTRACIÓ	Molt despistada, molt poca capacitat de concentració.
CONSCIÈNCIA CORPORAL	En ballar, troba el seu ritme.
GAUDI DE L'EXPERIÈNCIA MUSICAL	Encara que no participa gaire, li agrada estar en el grup.
ORIENTACIÓ A LA REALITAT	No sap quins son els seus límits. Ideacions de mort de les altres persones. (filla i PA)
AUTOESTIMA	Poca autoestima.
EMPATIA	Poca empatia.
COGNITIU	Li costa molt recordar i retenir les lletres i els moviments.
SOCIALITZACIÓ	Li agrada estar al grup. Sembla que no té problemes amb les persones però sempre té por que li robin els seus papers. No fa gaires vincles, excepte amb els músic terapeutes.

6.7.4 Observacions i avaluació

En aquests dies refereix que la seva filla ha tingut un accident i té por que s'hagi mort. Està molt preocupada. Es distreu dels seus pensaments quan ve al grup. Un dia la veiem amb la seva filla que la porta al metge. Està molt contenta d'estar amb ella.

Quan a la tercera sessió la **PA** no ve, la **RO** ens diu que s'ha intentat matar i que està a contenció i és per això que no ve. Quan acaba la sessió, arriba la **PA** disculpant-se que ha sortit fora i que ha arribat tard.

Les seves ideacions i fantasies sobre la mort són molt recurrents, tant pel comentari anterior com per les ideacions d'accident de la seva filla.

Al qüestionari de valoració diu que li agradaria cantar en el grup.

Crec que li aniria bé continuar i fer sessions individuals amb el músic terapeuta. I de tant en tant compartir la sessió amb una o dues persones més.

6.8 NA, LA MÉS JOVE.

6.8.1 Algunes dades..

És d'origen francès. Moviment corporal desconnectat. Alògia. Poca expressivitat amb el gestos, poc contacte visual Quan fa sol s'estira a la gespa a prendre'l. Fuma i es relaciona amb els pacients interns. Té grans canvis en l' estat d' ànim. Sempre espera que sa mare la vingui a buscar.

6.8.2 Metodologia

ESCALFAMENT CORPORAL I VOCAL	A causa del seu estat, a vegades segueix o no els escalfaments. Als escalfaments és més participativa que a la resta de la sessió.
PROPOSTA DE CANÇÓ	Es deixa portar per l' iniciativa dels altres.
CANT	Pobresa de llenguatge, moltes vegades amb molt d'interès, mou els llavis simulant que canta.
PERCUSSIÓ	Gaudeix del grup, sobretot quan fem coses rítmiques. El que més li agrada es tocar les palmes.
COREOGRAFIES	Li costa marcar el moviment però el fa molt tímidament. Dos dies es llença a ballar.
CONCERT	Gaudeix molt del concert, somriu i es relaciona amb els pacients que estan al públic.

6.8.3 Objectius

ATENCIÓ	Li costa estar atenta.
CONCENTRACIÓ	Li costa molt estar concentrada, quan fa uns 40 minuts de la sessió ja mira el rellotge per veure quan podrà marxar. S'assoleix l'objectiu puntualment en tres sessions.
CONSCIÈNCIA CORPORAL	Li costa bellugar-se, però sempre que està animada es veu que gaudeix portant el ritme amb el cos. A vegades es cansa i s'asseu.
GAUDI DE L'EXPERIÈNCIA MUSICAL	Gaudeix molt del ritme.
ORIENTACIÓ A LA REALITAT	Té la fantasia que la seva mare l'ha de venir a buscar.
AUTOESTIMA	L'objectiu de fer-la participar al concert és augmentar l'autoestima.
EMPATIA	Li costa establir comunicació.

COGNITIU	Diu una frase i és bastant difícil entendre-la. Veus si està contenta per si somriu, i si està enfadada, perquè no et contesta o fa mala cara.
SOCIALITZACIÓ	Li agrada estar amb els altres.

6.8.4 Observacions i avaluació

Es troba en un punt bastant greu de la seva malaltia. Esta esperant que la seva mare la vingui a buscar sempre. Dos dies no va venir per aquest motiu. Sabem que tenen prioritats les activitats, i que si vingués la seva mare no podrien sortir del recinte.

Malgrat el seu estat, li van molt bé les sessions de MT ja que la treuen del seu aïllament, es motiva amb la música per moure's i així ho mostra tocant les palmes i amb la seva expressió, somrient, després de les sessions.

6.9 EM, EL NOI DE LA GUITARRA.

6.9.1 Algunes dades

Ja ha fet sessions de MT individuals. Està a la Unitat 3, la dels mes aguts. Degut al seu estat mental li costa molt estar a la realitat. Els seus moviments son molt lents: li costa molt posar la funda a la guitarra. Li agraden les cançons tipus okupes. El cos des estructurat, Sialorrea, li cau la baba quan parla i canta. Té la seva guitarra al despatx de les infermeres. Mentre toca la guitarra, a les sessions individuals, es va recargolant fins que la guitarra es queda entre el seu cap i els genolls. Molt disposat a estar be amb els demès.

6.9.2 Metodologia

ESCALFAMENT CORPORAL I VOCAL	Segueix amb molt bona intenció els escalfaments.
PROPOSTA DE CANÇÓ	OH MAMI BLUE
CANT	La veu és molt variable o la treu molt fluixa i de sobte canta fort i se'l sent. De cop, afina i no té problemes, però segons com, no entra en el to. Intenta cantar-ho tot, encara que li costa. S'esforça a llegir les lletres.
PERCUSSIÓ	S'anima molt a fer ritmes, tant amb les palmes com amb la percussió petita.
COREOGRAFIES	Interactua amb el grup, sobre tot amb la PA , a vegades balla amb ella. Intenta fer les coreografies de la mateixa manera que balla es queda parat.
CONCERT	No va voler venir, no sabem si el fet de l'actuació era massa pressió per a ell o que aquell dia no tenia l'estat d'ànim adequat.

6.9.3 Objectius

ATENCIÓ	Degut al seu estat actual de malaltia, la seva atenció s'interromp moltes vegades. Té una gran tendència a embadalir-se, quan se'n adona des seguida es torna a implicar. Intenta fer tot el que proposem.
CONCENTRACIÓ	Es preocupa molt per llegir les lletres que no coneix. moltes vegades no pot coordinar el llegir i el cantar amb el grup. Però s'hi esforça molt
CONSCIENCIA CORPORAL	Té problemes de mobilitat, fàcilment es desconnecta, s'interromp. De cop es posa a ballar amb un ritme impressionant. Aquestes actuacions duren un minut i para de cop. Se'l veu en el seu món, però es veu satisfet de fer-

	ho.
GAUDI DE L'EXPERIÈNCIA MUSICAL	Entra somrient i disposat. Gaudeix molt de la música.
ORIENTACIÓ A LA REALITAT	Molts problemes degut a la seva malaltia. És el que està pitjor. El fet d'estar al grup l'ajuda a estar més present.
AUTOESTIMA	Augmenta l'autoestima.
EMPATIA	Intenta empatitzar amb la gent del grup.
COGNITIU	
SOCIALITZACIÓ	No té problemes amb el grup, li agrada formar part d'ell. Des del seu aïllament s'obre sempre que pot i gaudeix.

6.9.4 Observacions i avaluació

En les sessions individuals sempre toca la guitarra i canta, a vegades.

Se sent còmode al grup. A la primeres sessions, intercala tocar amb la guitarra el *Mami blue*, que és la cançó representativa d'ell, i cantar. Les cançons com el *Wimbahué* i el *Oh Mami blue*, son les que segueix més clarament.

El fet del grup de cant el motiva, la MT és una bona àncora per ell i molt necessària ja que entre els seus lapsus, el fa tocar més de peus a terra, encara que sigui momentàniament.

Quan fa el qüestionari de valoració expressa que quan surt de les sessions té un "derroche de amor". I que li agrada molt cantar amb altra gent. Està interessat per tocar més instruments, a part de la guitarra, i a cantar en grup. A la pregunta de com ha anat el concert, ell diu que bé, quan en realitat no hi era.

6.10 PA, L'ARTISTA.

6.10.1 Algunes dades subjectives.

Jo la vaig conèixer mentre fèiem sessions de MT a altres pacients, molt deixada en el seu aspecte físic, ens mirava per la paret de vidre i somreia mentre que nosaltres tocàvem i cantàvem. Va demanar fer MT, en principi el psiquiatra li va dir que no, ja que encara presentava símptomes positius, deliri, però al final i degut a la seva insistència el psiquiatra ens la deriva.

6.10.3 Metodologia

ESCALFAMENT CORPORAL I VOCAL	S' implica molt als escalfaments i els segueix amb gran entrega.
PROPOSTA DE CANÇÓ	PORQUE TE QUIERO
CANT	Li agrada molt cantar, afina molt. S'aprèn les lletres entre setmana i canta les cançons amb la SO i la FRA Es dona tota quan canta. S'implica als escalfaments, té problemes de respiració. Dóna sentit a totes les interpretacions que fa. Canta amb molt de gust i fa les improvisacions cantades.
PERCUSSIÓ	Té una gran capacitat rítmica. Toqui els instruments que toqui, tant la percussió petita, les palmes o el jembé. Amb discreció sempre porta el ritme. Molt atenta a les variacions.
COREOGRAFIES	Molt expressiva, li encanta ballar i té molt ritme, de fet ella proposa varies coreografies, es llença a ballar amb molt de ritme i plaer. Quan fem el <i>Wimbahué</i> expressa la seva preocupació de si farem el ridícul fent les coreografies, però de tota manera no les deixa de fer. Quan fem el <i>Maria Isabel</i> balla amb la SO en pla rumba.
CONCERT	Expressa que quan fem l'actuació haurem d'animar al públic a que surti i balli. El dia del concert està pletòrica amb tota la seva presència canta i balla i interactua, sense tallar-se, amb els altres. Li encanta actuar.

6.10.3 Objectius

ATENCIÓ	Molt motivada per estar al grup, feia temps que demanava les sessions de MT. Li encanta la música, cantar, fer ritmes, des del primer dia que proposa, "vol aprendre" diu ella mateixa. Molt creativa, participativa i present en totes les sessions.
CONCENTRACIÓ	Es concentra molt en totes les activitats.

CONSCIÈNCIA CORPORAL	Des que hem començat el grup, he observat un canvi en la seva aparença física cada dia ve més arreglada. Un dia es talla els cabells, un altre dia se'ls tenyeix.
GAUDI DE L'EXPERIÈNCIA MUSICAL	Viu la música intensament. A la 4ª sessió diu que el <i>Mami blue</i> la commou massa i que no la vol cantar, proposa un canvi de lletra, tres frases, i des de llavors la canta amb molt gust i fa les improvisacions cantades. S'anima a ella i a la resta del grup.
ORIENTACIÓ A LA REALITAT	És ella la que pregunta de quina manera anirem vestides el dia del concert. Es preocupa per si ens recordem de les lletres. El fet de posar el faristol amb les lletres grans en el centre del grup la tranquil·litza. Sempre sap quin rol té, si ha de tocar la percussió, si ha de ballar, si ha de fer les intervencions improvisades.
AUTOESTIMA	Augment de l' autoestima.
EMPATIA	Escolta als altres. Mostra empatia amb la resta del grup.
COGNITIU	Moltes ganes d'aprendre altres instruments.
SOCIALITZACIÓ	Parla i es relaciona amb tothom fluidament. És conscient que està en un grup i fa participar a tothom. Li agrada l'espectacle. La seva actitud ha estat molt bona pel grup ha promogut entre setmana la trobada entre ella i la FRA i la So per estudiar les cançons.

6.10.4 Observacions i avaluació

La MT li ha anat molt bé, ja que durant tot el procés ha fet un canvi considerable en la seva manera de vestir-se i arreglar-se, ha aglutinat a d'altres pacients per quedar per aprendre les cançons i sempre s'ha mostrat molt motivada, aportant al grup moltes ganes i entusiasme.

Mostra certa inseguretats en omplir el qüestionari de la història musical, ho vol fer tot molt bé, li importa poder participar en les sessions. No ha fet mai MT i això la fa sentir insegura.

Refereix al seu qüestionari de valoració que li ha encantat participar i que vol seguir aprenent, tant a cantar com a tocar altres instruments que "vol seguir preparant-se millor".

Crec per ella és molt important seguir amb les sessions de MT, perquè li donen una motivació i un rol en la que se sent segura. Gaudeix molt de tot el procés i la fa estar present.

6.11 FRA, LA DONA DEL CAMINADOR.

6.11.1 Algunes dades

Degut a un problema a les cames li costa caminar i va amb un caminador. No havia fet sessions de MT anteriorment. S'afegeix al grup de cant a les dues darreres sessions.

6.11.2 Metodologia

ESCALFAMENT CORPORAL I VOCAL	A causa de problemes amb les cames, va amb un caminador i fa les sessions asseguda. Ella seu al centre i la resta, al seu voltant. Els escalfaments els segueix amb els braços, i amb la veu però moltes vegades desconnecta i quan li prestes atenció torna a fer-los i es torna a desconnectar.
CANT	Això també li passa quan canta. Afina.
PERCUSSIÓ	Deixa de tocar l'aro o fer palmes quan es despista.
COREOGRAFIES	A vegades les segueix amb els braços.
CONCERT	Verbalitza "es la primera vez que canto en público", molt emocionada

6.11.3 Objectius

ATENCIÓ	S'esforça en semblar que estar atenta, encara que es despista molt.
CONCENTRACIÓ	La seva concentració és molt intermitent, es distreu mirant als altres.
CONSCIENCIA CORPORAL	A la que s'adona que està despistada intenta seguir els moviments de les altres. Expressiva amb la cara.
GAUDIR DE L'EXPERIÈNCIA MUSICAL	Gaudeix molt de la música.
ORIENTACIÓ A LA REALITAT	Moltes vegades se'n va amb el seu pensament i no se n'adona del que fem al grup.
AUTOESTIMA	Augment de l'autoestima.
EMPATIA	Sembla millorada sobre tot amb PA .
COGNITIU	No pot recordar les lletres de les cançons.
SOCIALITZACIÓ	Se la veu contenta en la seva experiència musical. Molt contacte amb la PA .

6.11.4 Observacions i avaluació

A pesar de la seva poca capacitat d'atenció, no encomana al grup. Es mostra respectuosa quan fem les activitats. Molt il·lusionada pel concert.

Segons el qüestionari de valoració, vol seguir amb les sessions de MT, vol cantar però no vol tocar altres instruments.

7. QÜESTIONARI DE VALORACIÓ DEL TALLER DE CANT/ VEUTERÀPIA DINS DEL CONTEXT DE LA MUSICOTERÀPIA

Data: 3.5.2010

	SA	SO	NA	RO	EM	PA	FRA	TOTALS
Tenies ganes de venir al taller de cant?	SI	SI	SI	SI	SI	SI	SI	7 SI
Com et senties abans de les sessions?	n/c	Pitjor. M'ha donat confiança i fe en mi.	BÉ	N/C	MOR-BOSO	BÉ	BÉ	3 BÉ 2 N/C 1 Pitjor
Entre setmana, has cantat les cançons?	SI	SI	SI	NO	NO I SI	SI	SI	5 SI 1 NO 1 NO I SI
Com has estat durant les sessions?	BÉ	MOLT BÉ	1 hora	BÉ	BÉ	MOLT A GUST	BÉ	4 BÉ 1 MOLT BE 1 MOLT A GUST 1 1 hora
Als escalfaments?	BÉ	M'ho passo bé	BEN-ESTAR	BÉ	BÉ	BÉ	BÉ	5 BÉ 1 M'ho passo bé 1 Benestar
Cantant?	BÉ	És un sentiment, un goig i gaudeixo molt.	BÉ	BÉ	BÉ	BÉ	BÉ	6 BÉ 1 És un sentiment, un goig i gaudeixo molt

	SA	SO	NA	RO	EM	PA	FRA	TOTAL
Tocant percussió?	N/C	BÉ	BÉ	BÉ	N/C	BÉ	BÉ	5 BÉ 2N/C
I les palmes?	BÉ	MOLT BÉ	BÉ	BÉ	BÉ	BÉ	BÉ	6 BÉ 1 M BÉ
Tocant la guitarra?	NO TOQUEN	NO TOQUEN	NO TOQUEN	NO TOQUEN	BÉ	NO TOQUEN	NO TOQUEN	1 BÉ 6 NO TOQUEN
Fent les coreografies?	N/C	M'agrada fer-les	BÉ	BÉ	N/C	BÉ	BÉ	4 BÉ 1M'AGRADA 2 N/C
Ballant?	N/C	És una passió que porto dintre i trec	BÉ	BÉ	BÉ	B'É	BÉ	5 BÉ 1 ES UNA PASSIÓ 1 N/C
T'agrada com han quedat les cançons?	SI	SI	SI	SI	SI	SI	SI	7 SI
Com t'has sentit cantant amb altra gent?	BÉ	Molt bé, es d'agrair	BÉ	BÉ	MOLT MILLOR	BÉ	BÉ	5 BÉ 1 MOLT BÉ 1 MOLT MILLOR
Com et sents quan acaben les sessions?	BÉ	NOVA AMB IL·LUSIÓ	BÉ	BÉ	DEROCHE DE AMOR	BÉ	BÉ	5BÉ 1 NOVA 1 DERROCHE DE AMOR
Vols continuar cantant?	SI	SI, M'agradaria que no es quedés aquí	BUENO	SI	SI	SI	SI	6 SI 1 BUENO
Quines altres cançons t'agradaria cantar?	N/C	En anglès	Flamenc	N/C	N/C	N/C	N/C	5 N/C 1 En anglès 1 flamenc

	SA	SO	NA	RO	EM	PA	FRA	TOTALS
En grup?	SI	SI	SI	SI	SI	SI	SI	7 SI
Sol/Sola?	SI	SI	SI	SI	SI	SI	SI	7 SI
T'agradaria cantar a veus?	SI	SI	SI	SI	SI	SI	SI	7 SI
Vols experimentar amb altres instruments?	NO	SI	SI	SI	SI	SI	NO	5 SI 2 NO
Quins?	N/C	Guitarra i violoncel	N/C	N/C	Tots més o menys	M'agrada aprendre	N/C	4 N/C
Com et vas sentir al concert?	BÉ	NO EM VAN DEIXAR ANAR	BÉ	BÉ	NO HI VA PARTICIPAR	BÉ	BÉ	5 BÉ 2 NO PARTICIPEN
I després?	BÉ	N/C	BÉ	BÉ	N/C	MOLT BÉ	BÉ	4 BÉ 1 MOLT BÉ 2 N/C

CONCLUSIONS

La música, el llenguatge de les emocions per excel·lència, per sí mateixa té potencial transformador. L'expressió i la comunicació a partir de la creativitat augmenta l'autoestima, la confiança, et fa estar present aquí i ara, la qual cosa incideix en la concentració i atenció.

La simbologia dels signes musicals té el seu paral·lelisme amb els signes de comunicació i expressió a la vida. Això ho he constatat en comparar l'estat d'ànim dels pacients i com anava modificant-se durant aquest temps, com sortien de les sessions més satisfets. Perquè tota persona vol expressar-se.

L'atenció està en la música. Amb l'observació del comportament musical d'una persona es posen de manifest les problemàtiques, obsessions i les dificultats que aquesta té a la vida. És curiosa la rítmica d'alguns pacients que es reitera, que s'aïlla de la resta, igual que passa amb la seva malaltia. I quan hi ha algun canvi, per petit que sigui, que n'és, d'important.

Un fet que m'ha cridat bastant l'atenció és adonar-me que diversos pacients diagnosticats amb la mateixa malaltia expressen de maneres molt diferents a nivell musical les seves asincronies, i també és molt curiós veure els canvis en el mateix pacient en dies diferents.

La qualitat bàsica que ha de tenir el músic terapeuta, per poder fer un bon vincle és el saber estar alerta, a l'escolta. També ha de tenir una gran capacitat d'adaptació per tal de poder acompanyar, dialogar, provocar al pacient, però sense voler imposar-li res, sinó reconèixer i al mateix temps fer-li reconèixer, des de la producció musical, les diferents variants que es poden millorar i que alhora ressonen al comportament i a la vida del pacient.

Això requereix un buidar-se per part del terapeuta, així com saber utilitzar les eines que ens dóna la música (la veu, el cos, la percussió, els instruments melòdics i harmònics). I el que és molt important: apropar-se al pacient d'una forma creativa.

Quan intervenim amb MT, la persona que ve a les sessions arriba amb el seu estat d'ànim determinat i és des d'aquest estat des d'on s'ha d'iniciar la sessió.

El diagnòstic ja no és el més important perquè, durant les sessions, el pacient es converteix en una persona que fa música i és des d'aquí que expressa la seva manera de ser i el seu estat emocional. És sorprenent veure persones que es troben en un estat d'abúlia molt manifest i que, quan es posen a tocar, les forces els sorgeixen no saps des d'on i moltes vegades toquen amb un ritme impressionant, canten i expressen tot allò que a la vida quotidiana no poden expressar.

De tota manera, un tret comú en aquests pacients que pateixen esquizofrènia amb els quals he estat treballant és que, apart que puguin cantar bé, o tocar la guitarra o

l'harmònica, tenen un problema bastant evident amb el ritme quan toquen percussió, exceptuant la **PA**. De fet, cada pacient és un món.

La persona, quan fa música, és des del seu interior on troba la pròpia música i es manifesta. És difícil no ser honest i, si no se n'és, d'honest, es nota. Aquesta dada, particularment amb la **SO** que pateix trastorn de personalitat, s'ha fet bastant evident.

Sembla que tots aquests símptomes quedin reflectits en els signes musicals: reiteracions rítmiques i melòdiques, silencis, verborrees que es manifesten i es poden relacionar amb la malaltia o el trastorn. La simptomatologia que té el pacient es reflecteix en la producció musical, pots observar els diferents diagnòstics. Acceptar els símptomes i partir d'ells, d'alguna manera, és tocar l'arrel del desajust d'una altra forma.

La improvisació és una manera molt directa de fer participar activament al pacient, és un llenguatge que passa en el temps, creat de moments darrere moments, que ens connecta a la creativitat més íntima i a la realitat.

El fet creatiu i la comunicació que té el seu marc en la improvisació són indispensables per millorar, entre d'altres, la concentració i l'atenció, l'autoestima, el plaer i la socialització.

Cada persona viu la música a la seva manera, però en un mateix espai la persona sona cantant o tocant al mateix temps, d'igual a igual amb les altres persones. I aquest so que genera ens envolta i ens fa gaudir, i és aquest so al que servim el que hem d'anar treballant i millorant. L'evolució d'aquesta pràctica actua en paral·lel a la vida personal i a la socialització de les persones.

Crec que és important fer escalfaments curts per tal de treballar la part física i la respiració, sobretot als pacients que volen cantar ja que la malaltia es veu reflectida al seu cos: cossos molt tensos o des estructurats, sense energia, perquè en habitar el seu cos poden tenir més consciència de la realitat a partir de les sensacions i percepcions i, a nivell energètic, poden renovar-se.

El millor és fer petits grups, al més homogenis possible, tant per cantar com per fer música instrumental. Això incideix molt positivament a la socialització.

És bàsic poder compartir oficialment amb el personal facultatiu els avenços: Tenir accés a la història clínica del pacient i anotar si han passat algun esdeveniment significatiu.

També és molt important poder fer un concert per als altres interns un cop al trimestre. Aquesta activitat augmenta la socialització i l'autoestima dels que presenten i, paral·lelament, pot ser un estímul per als que escolten i per la vida hospitalària.

Tinc dubtes de si seria interessant que els pacients, com el cas de l'EM que toquen la guitarra, poguessin tocar ells en altres hores que no siguin les de la MT. Dubto perquè, per exemple, a l'EM, que és a la Unitat 1 amb d'altres interns que es troben en fase molt aguda de la seva malaltia, podrien passar-li coses com que li trenquessin la guitarra. És clar que en aquells moments no tenen l'acompanyament del músic terapeuta, però tot i les dificultats, potser a ells els serviria per poder estar millor i fer contactes amb altres pacients.

Vull destacar la importància de la gravació d'àudio per tal de poder, després, escoltar i treure conclusions: Quan estàs fent, estàs fent. És clar que te'n pots adonar de certes coses, però és després, quan escoltes la gravació, que trobes passatges que potser a vegades no retens. I pots fer una reflexió més completa i objectiva. És una bona manera de saber què ha passat.

El concert final es va convertir en una festa, no només per als participants del grup, si no també per als pacients que estaven allà asseguts a la cadira, sense mirar res a l'inici, sense establir cap tipus de comunicació, tancats en ells mateixos. El fet de muntar un concert és la manera natural en que desemboca una experiència musical i això reverteix en l'autoestima del qui canta o toca i, al mateix temps, em dona moltes dades per la avaluació de l'activitat.

Literalment, en acabar, tot el públic cantava i ballava. Al final, la petició de molts pacients era: **QUIERO HACER MUSICOTERAPIA. ¡HABLE CON EL PSIQUIATRA POR FAVOR!**

Estic realment molt impactada i contenta per haver pogut viure aquesta experiència i haver fet aquestes pràctiques.

Quan vaig començar, a les primeres sessions em va impactar molt l'estat de segons quins pacients. Com vagaregen per la Institució, com et demanen l'atenció, les seves estereotípies, els seus crits, la seva deixadesa personal, els seus plors, el seu aïllament, el seu moviment, la seves postures tancades, molts fumant sense parar, altres endormiscats. Les no mirades, els ulls tristos. Algun, fins i tot, al principi em feia una mica de por. Després, en anar-los coneixent, m'he sentit més còmoda i que podia aportar alguna cosa.

La nit després de la segona sessió no vaig parar de tenir mals sons. En aquest sentit em va anar molt bé poder parlar amb el MT i l'espai de MT Interactiva per poder reflexionar. Malgrat això, el col·lectiu de salut mental em crida. Crec que és molt important poder tenir una supervisió musicoterapèutica ja que, personalment, sorgeixen coses que copsen i que trastoquen i és molt saludable i necessari poder anar elaborant-les per tal de millorar el tractament.

Ha estat una sort tenir com a guia el músic terapeuta, Pau Gimeno. M'ha ensenyat moltes coses, m'agrada el seu treball tranquil, porta als pacients pels espais que vol, sense paraules, amb la música. Veig com va canviant els ritmes, les intensitats, fins i tot

els estils i com observa si el pacient s'adapta o no. Si és necessari, canvia una cançó depenent de la resposta del pacient. Veig com observa els detalls musicals i afectius, com talla quan s'ha de tallar i quan potencia quan ha de potenciar.

També estic molt satisfeta d'haver pogut fer el Taller de Cant/Veuteràpia. He pogut aplicar els meus coneixements en el tema de la veu i del cos, malgrat que hi ha moltes coses que m'hagués agradat fer i que, per qüestions del temps de les pràctiques, no he pogut aplicar. He constatat que funciona i que pot donar molts beneficis. Han passat moltes coses, i els pacients estaven molt contents. Ha estat un procés molt enriquidor per tots.

BIBLIOGRAFIA

ARTICLES

- Denise Grocke: *Music Therapy Research and the Mental Health-Well-Being Continuum.*

(The Australian Journal of Music Therapy; 2009; 20, ProQuest Psychology Journals pg. 6)

- Enrico Ceccato; Paolo Caneva; Dario Lamonaca: *Music Therapy and Cognitive Rehabilitation in Schizophrenic Patients: A Controlled Study.*

(Online Publication Date: 01 July 2006. Nordic Journal of Music Therapy. Publication details, including instructions for authors and subscription information: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t902046612>)

- Gold C, Heldal TO, Dahle T, Wigram T: *Musicoterapia para la esquizofrenia y enfermedades relacionadas.*

(Reproducción de una revisión Cochrane, traducida y publicada en *La Biblioteca Cochrane Plus*, 2007, Número 1)

- Tom Næss; Even Ruud: *Audible Gestures: From Clinical Improvisation to Community Music Therapy.*

(Nordic Journal of Music Therapy. Publication details, including instructions for authors and subscription information: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t902046612>)

LLIBRES

- CAROL ROBBINS AND CLIVE ROBBINS: ***Music for the hearing impaired and other special groups. A resource manual and curriculum guida.***
- SERAFINA POCH BLASCO: ***Compendio de musicoterapia. Volumen I y II.*** Biblioteca de Psicología. Textos Universitarios.
- ROLANDO O. BENENZON: ***Musicoterapia. De la teoría a la práctica. Ed. Paidós***
- JEAN P KLEIN y otros: ***Arteterapia: La creación como proceso de transformación.*** Editorial Octaedro.
- JOSÉ LUIS MARTORELL: ***Psicoterapias.*** Editorial Psicología. Pirámide.
- KENNETH S.COHEN. ***El camino del Qi Gong.*** Ed. La liebre de marzo.
- OLIVER SACKS: ***Musicofilia. Relatos de la música y el cerebro.*** Editorial Anagrama.
- S. CHUN. TAO. CHENG: ***El tao de la voz.*** Ed Gaia

- MICHEL HINDENOCH/MARIE FRANCE CASTARÈDE /CATHERINE P. YOFFÉ. **Les champs de la voix**. Art et Thérapie, num 68/69
- JONATHAN GOLDMAN. **Sonidos que sanan**. Editorial Luciernaga
- MICHEL McCALLION. **El libro de la voz**. Editorial Urano
- JOHN BEAULIEU. **Música, sonido y curación**. Editorial Indigo

ASIGNATURAS DEL MASTER DE MUSICOTERÀPIA

- MUSICOTERAPIA EN SALUD MENTAL. Agnès Monferrer.
- PSICOPATOLOGIA. Dr Ballús.
- MUSICOTERAPIA APLICADA: IMPROVISACIÓN CLINICA EN SALUT MENTAL. Pau Gimeno.
- PSICOLOGIA Y PSICOTERAPIAS. Toni Piera.
- MUSICOTERAPIA APLICADA/ORGANIZACIÓN. Marta Casellas i Núria Escudé.
- MT APLICADA EN EL ÀMBITO HOSPITALARIO. Dra. Joanne Loewy.
- METODOLOGIA EN MUSICOTERAPIA NORDOFF-ROBBINS. Isabel Muniente i Núria Escudé.
- RECURSOS VOCALS. Vivien Manning
- RECURSOS PSICOCORPORALS. Lluís López.

ANNEXES

1. HISTÒRIA CLÍNICA

Hospital: PARC SANITARI SANT JOAN DE DÉU. PSIQUIATRIA

Departament: PSIQUIATRIA

PAVELLÓ: SANT CARLES /SANT BENET MENNI

Data de l' assessorament :

CLIENT/PACIENT

Nom i cognoms:

Data naixement:

DIAGNÒSTIC (DSM.IV)

Psiquiatria:

Altres patologies:

HISTORIAL DE DESENVOLUPAMENT

Motiu d'ingrés:

Quant temps fa que està ingressat?

Ho havia estat abans?

Estudis o ofici:

Familiars o tutors responsables:

Història familiar:

Relació amb altres companys/es

Estat d' ànim:

MEDICACIÓ ACTUAL:

PSIQUIATRE RESPONSABLE:

PSICOPEDAGOGA:

INFERMERA:

TREBALLADOR SOCIAL:

2 HISTÒRIA MUSICAL

Músicoterapeuta: ANNA SUBIRANA

Nombre:

Fecha de Nacimiento:

¿Te gusta la música?

¿Qué estilo de música te gusta más?

¿Has cantado alguna vez?

¿Te gusta cantar?

¿Qué canciones o piezas musicales te gustan más?

De pequeño/a

De joven

De mayor

¿Qué cantantes te gustan más?

¿Qué grupos de música u orquestas te gustan más?

¿Te gusta tocar instrumentos musicales? ¿Cuáles?

¿Has tocado o cantado en grupo?

¿Te gusta bailar?

3 CONSENTIMENT

El/la Sotassignat.....,

com a representant legal, autoritza la realització i utilització d'un enregistrament en video d'una durada no superior a cinc minuts amb una interpretació musical del Sra , a dues de les sessions de musicoteràpia a les que assisteix amb regularitat.

L'objectiu de l'enregistrament és poder mostrar el treball que en aquesta activitat de pràctiques realitza el pacient, a la Memòria del Màster de Música i Teràpia IL3 de la Universitat de Barcelona a per la seva valoració.

D'acord amb el compromís de confidencialitat que en el seu dia la musicoterapeuta en pràctiques de IL3 Universitat de Barcelona , ANNA Mª SUBIRANA GARCIA, va adquirir amb SANT JOAN DE DÉU SERVEIS DE SALUT MENTAL. L'enregistrament no serà presentat en cap altre context, sense tornar a sol·licitar-ho prèviament.

En tot moment les dades personals del pacient seran tractades amb absoluta confidencialitat, evitant qualsevol imatge en primer pla així com qualsevol element que pugui vulnerar la seva privacitat.

Barcelona, 10 de gener de 2010

4 QÜESTIONARI DE VALORACIÓ DEL TALLER DE CANT DINS DEL CONTEXT DE LA MUSICOTERÀPIA

Nom:

Data: 3.5.2010

1. Tenies ganes de venir al Taller de Cant?

2. Com et senties abans de les sessions?

3. Entre setmana has cantat les cançons?

4. Com has estat durant les sessions?

Als escalfaments

Cantant

Tocant percussió

Tocant les palmes

Tocant la guitarra

Fent les coreografies

Ballant

5. T'agrada com han quedat les cançons?

6. Com t'has sentit cantant amb altre gent?

7. Com et sents quan acaben les sessions?

8. Vols continuar cantant?

9. Quines altres cançons t'agradaria cantar?

En grup?

Sola?

10. T'agradaria cantar a veus?

11. Vols experimentar amb altres instruments? Quins?

12. Com et vas sentir al concert? I després?

OBSERVACIONS

5 DIARIS

5.1 DIARI PERSONAL DE LES SESSIONS INDIVIDUALS I PETITS GRUPS

Dilluns de 10 a 13.30 h.

PRIMERA SESSIÓ: 29 D'OCTUBRE DE 2009

Arribo a Sant Joan de Déu i ja m'espera en Pau (músicteràpeuta) a la porta. M'ensenya el pavelló Sant Carles i la sala Taller 1 que és el lloc on farem les sessions, té molt material de percussió, un parell de guitarres i xilòfons.

Pel camí ens trobem la **SA** que està passejant amunt i avall esperant la sessió de MT a les 10.30.

Pel parc trobem altres pacients que li diuen hola molt somrients. Anem a fer els papers que he de signar sobre la confidencialitat de les dades i de les persones amb qui tractem. Parlem de que és realment difícil gravar en vídeo. Jo li proposo la propera sessió portar la gravadora per anar contrastant les sessions, del principi fins que acabi les pràctiques. En Pau em diu que haurem de demanar permís i que en tot cas a la tercera sessió podríem començar a gravar.

També m'ensenya l'altre pavelló, on hi ha més dones, que es diu Sant Benet Menni.

Comença la primera sessió individual de la **SA**.

En Pau m'explica que té signes autistes, però tampoc ho saben exactament. El que saben és que té tendència a ser una dona de carrer, en el sentit de *homeless*, i que ara està molt millor que abans, es veu que el principi no deixava que s'propessin amb ella. Li agrada molt cantar i té capacitats artístiques però no saben com concretar-ho. Com que la música dels 70 li agrada molt, canta: *Alma, corazón y vida, Me olvidé de vivir* sempre molt suportada per en Pau, que toca la guitarra. Quan ell calla, a ella li costa entrar quan li toca, però es veu que s'ho passa molt bé.

A mitges de *Me olvidé de vivir* entra la **SO**, que li toca a les 11h. Fan un duet i ara una diu una estrofa i després l'altra. En Pau té molta cura de preguntar-li a la **SA** què li sembla tot. Ja que la **SO**, diu en Pau, es bastant manipuladora i demana molta atenció. De tota manera, les dues estan bé i continuem cantant el *Bamboleo*.

Després anem a buscar l'**EM**, un noi jove, que toca la guitarra. Té la seva guitarra al despatx de les infermeres i comenta que no li han deixat tocar la guitarra l'altre dia. En Pau li diu que aprofiti el moment i desseguida es posa a tocar cançons tipus rock, d'okupes. Canta i toca al mateix temps i mentre canta li cau la baba. En un moment determinat, canta una cançó trista i en Pau comença a tocar un blues, després un rock i ell canta de tot cor. Canta i toca unes sis cançons i, quan es l'hora d'acabar, diu que està cansat.

Quan marxa l' **EM**, en Pau em comenta que ha canviat la cançó per que es veu que ell té una història tipus incestuosa amb una germanastra seva i que un dia després de cantar aquesta cançó quan va arribar al pavelló l'**EM** els hi va dir a les infermeres que el lliguessin perquè se sentia molt malament. També em diu en Pau que és un noi amb trets esquizofrènics però que abans de fer mal als altres se'l faria en ell mateix.

Després ve en **RA**, l'havíem trobat per el parc al matí, molt parlador. Li agraden les dones, fa lletres per cançons, té la veu destrossada i diu que no pot cantar i que li fem la música. Toca el jembé mentre que en Pau toca la guitarra. Quan canta, la veu no la té tant malament. Toca l' harmònica combinada amb la percussió i fem un blues i jo li canto la lletra. Li agrada molt.

S' acaba la sessió i en Pau em diu que em pensi el que podríem fer. Parlem de la possibilitat de fer un grup amb els quatre. Jo li dic que les noies, enlloc de cantar assegudes, podrien portar el ritme i cantar de peu.

Jo crec que li proposaré que fem una mica de escalfament vocal amb les noies, a les dues els hi costa arribar als greus.

SEGONA SESSIÓ: 3 DE NOVEMBRE DE 2009

Es el segon dia. Aquesta nit he tingut una experiència molt forta amb la meva tieta de 92 anys, que té una gran demència i que no hi ha manera de poder ingressar-la a cap lloc per que ella no vol. Ha tingut un brot paranoic i el meu germà i jo hem estat amb ella fins quarts de dues de la matinada, quan la hem deixat més calmada.

L'endemà a les 8 ja m'aixecava per anar a Sant Joan de Déu. Quan estava a l'Hospital pensava: *què faig jo aquí, si a casa ja tinc la bogeria..*

En Pau em diu que la setmana que ve porti la gravadora.

Comencem la sessió amb la **SA I SO**. Avui fem una mica d'escalfament vocal i corporal. La setmana que ve el faré més extensiu i li proposo a en Pau que cantin dretes amb un faristol. Tant jo com en Pau tenim clar que podem fer un duo amb elles més endavant. De moment comparteixen la sessió, cantem *Mediterráneo*, que la **SA** la volia cantar molt, i altres cançons.

Després anem al pavelló Menne i trobem al **JRUMBA** a la sala de TV i en Pau li diu que vingui a les 12h, està assegut sol, molt ensimismat.

També li diem al **FE**, guitarrista elèctric, que vingui a les 12.30. Ell diu que té una visita al metge i no sap si podrà venir.

El cas és que a les 12 ve en **JRUMBA** i agafa la guitarra i no para de tocar amb un ritme excel·lent. Ell és gitano. Tota l'estona vol cantar cançons de nades populars i canta *Soy gitano*, però no l'acaba de cantar. És increïble l'energia que té i com s'apassiona, comparat a quan estava allà assegut a la sala de la TV. Toca el jembé hi ho fa molt bé, amb molt de ritme i canta a sobre. Al cap de 20 minuts diu: *Bueno, ya está. ¿Quedamos la semana que viene?* I se'n va.

Després ve el **F, rockero**, que té la seva guitarra elèctrica i amplificador. Toca tres temes llarguíssims, però molt ben tocats, és impressionant el que és fica en la música. Sembla molt educat i considerat. Després agafa els seus bongos i li diu a en Pau que toqui i ell l'acompanya. Sua molt ,està concentradíssim. Gaudeix, ell es veu que ja havia tocat amb altres grups. En Pau li diu que li demani permís al seu germà per poder-lo gravar la sessió que ve. Se'n va supersatisfet.

Després a la 13 h ve **AA**, una senyora que no havia vingut mai a MT. Està molt trista per que el seu nuvi, des que s' en va anar de l'hospital, gairebé no la va a veure i no la truca, diu que el nubi te la sida i que els psiquiatres li diuen que no li convé aquest noi. Explica que l' ha vist i que està superprim, que li fa molta pena, plora. En Pau toca alguna cançó i ella no és gaire participativa. A veure què farem amb ella la setmana que ve.

Quedem amb en Pau que m'enviarà un article sobre l'esquizofrènia i que jo, la setmana que ve, portaré el Zoom per gravar.

TERCERA SESSIÓ: 10 DE NOVEMBRE DE 2009

Avui hem decidit quina serà la meua responsabilitat en aquestes practiques: D'entrada portaré a les dues noies la **SA** i **SO**, per tal que cantin juntes.

En Pau ha portat les partitures fotocopiades i jo les he acompanyat amb la guitarra. Abans hem fet un escalfament amb els preliminars de tai txi, els *Ja!* compassats amb el terra. Crec que necessiten molta terra, baixar una mica del cap als peus; per mi, aquest és un objectiu clar. Com que vénen molt maquillades és difícil fer automassatge, però anem fent, i obrint la boca. Hem fet les vocals amb moviment i algunes altres vocalitzacions, després han cantat, les dues dretes. La setmana que ve, a veure si tenim un faristol per tal que tinguin una altra actitud.

Pel que ha dit la psicopedagoga, segurament la **SA** no se n'anirà a un pis tutelat, però ella encara no ho sap. No sé com li caurà. Aquesta setmana ella començava classes a l'escola de música, a veure com li haurà anat.

La **SA** afina molt bé, excepte en els greus. Això ho haurem de treballar.

La **SO** no afina gaire, a ella li agrada molt cridar l'atenció. M'agradaria ajudar-la a que es concentrés una mica més i afinés. També es poden aprofitar les seves ganades d'expressió per més endavant i fins i tot i fer coreografies.

A mi m'agradaria que pel 22 de desembre, que farem una petita actuació acompanyant la desfilada de gossos, elles dues també hi participessin.

Per una altra banda, també me n'ocuparé del **RA**, que té la veu destroçada, però fa lletres. A la primera, jo li canto en pla *blues*, i ell toca l'harmònica. També m'agradaria que actuéssim el 22. I que toques la percussió.

L'**AA** és la senyora de 47 anys que està amb una depressió de cavall, que ara pesa 85 kg, i abans en pesava 135 kgs. Que ara fuma 10 cigarretes i abans 3 paquets. Que està molt sola, no té pare ni mare, el seu fill no vol saber res d'ella. Està també molt trista perquè el futur que li espera és anar a una residència, perquè no pot estar sola, i diu que haurà de vendre la casa de tres pisos que té al seu poble. *Quin és el futur que m'espera?* Avui encara no li havien arranjat el *sonotone*, perquè és sorda, i hem posat música per escoltar. El cas és que no parava de plorar quan sentia les cançons. En Pau ha volgut que cantéssim alguna cosa, però ella ha dit molt segura: *Si toques, tornaré a plorar.*

Ens hem passat la sessió xerrant, ens ha estat explicant la seva situació.

Pel dia que ve portaré globus i el bol tibetà, a veure si aquest tipus de so la motiva més, que jugui amb la vibració, que li canti al globus. I ara vaig a escoltar *Camela*, que és el grup que a ella li agrada.

Hem quedat amb en Pau que farem una actuació per Nadal. Em fa molta il·lusió.

Avui dia 12 he tingut una mal son molt gran, suposo que relacionat amb tot això i la meva tieta. En fi ho treballaré a MT interactiva, que toca avui també.

QUARTA SESSIÓ: 24 DE NOVEMBRE DE 2009

Avui li he ensenyat a en Pau les fitxes, n'he fet una d'Història Clínica, una d'Història Musical i una fitxa d' indicadors d'unes set pàgines que he fet a partir de les dades de les fitxes que ens han donat a metodologia.

Hem començat la sessió amb la **SA I SO**: Uns preliminars de tai txi, per connectar amb el cos, i amb el so; un automassatge per tonificar la cara. Ja no venen maquillades a la sessió, això és tot un detall, ja que es nota que ho han pensat i venen preparades. Els hi faig inflar un globus a cada una. Sense problemes l'inflen, i els hi faig cantar aguts i greus, per que notin les vibracions. Després d'això fem un símil amb el nostre cos i fem les vocals dirigides a cada part del cos. Els hi faig moure les cames, ja que tenen tendència a estar molt amunt, i d'aquesta manera que baixin més a terra. Els hi faig obrir la boca a les vocals i ho fan, estan contentes, sobretot la **SA**, per que els hi surt molta més veu.

Després fem les cançons que porta en Pau i que a elles els agraden: *Me voy pal pueblo, Moliendo café, No dudaria, Ramito de violetas, Bésame mucho* (G-) Busquem el to apropiat.

La **SA** demana que portem *Dama, dama* de la Cecilia, i la **SO**; *Si nos dejan de la Tamara*.

Estem uns 50 minuts fent la sessió.

Després ve en **RA**. Avui no està gaire fi, no ha portat la llibreta amb la lletres de les seves cançons. Toquem els tres percussió. Amb la guitarra toquem el *Honkey tonk woman. Take a walk in the wild side*. Fem una improvisació amb percussió i ell fa un parell de crits, descarrega bastant. Després toca amb molt de gust l'harmònica.

Després anem a buscar a l'**EM**. La setmana anterior estava en contenció i no va poder venir. Agafa la guitarra i comença a tocar i cantar cançons amb lletra tipus alternatiu. Somriu, li cau la baba quan toca la guitarra, se'l veu animat.

Després ven en **JDH**, de la Unitat 1. És la segona setmana que ve quan jo hi sóc. He de dir que el primer dia em feia una mica de por, és molt insistent amb el que vol. Toca la guitarra, no la sap tocar gaire, però sí que quan s'han de canviar els acords ho fa, encara que no siguin els acords correctes. Toca una rumba que s'inventa. Dramatitza molt. Portem el *No dudaria* i primer diu que li canti jo, li canto, i després la canta ell, i li fa ràbia perquè no la sap molt.

Després cantem *La Chica Ye-ye* a mitges ell i jo, i s'anima i interactua molt.

Té una estereotípia amb la llengua: la mou constantment a dins de la boca. És molt histriònic i, per demanar les coses, moltes vegades fa com si plorés, però no plora. Vol estar més estona a la sessió.

RAU: Impressionant. Està recargolat en sí mateix. Quan l'anem a buscar diu que no vol venir i li diem que d'aquí mitja hora tornarem. Quan acaba en **JDH** l'anem a buscar i ve. Continua encongit, sense mirar, recargolat. En Pau li dóna una pandereta i li diu si sap cançons de Nadal. Diu que sí i cantem *Los peces en el rio*, i ell la canta. Diu que vol cantar nades. Continuem amb *Hacia Belén va una burra* i alguna altra.

Fa un canvi bestial quan canta i després ja pot mirar a la cara. Pleguem perquè el vénen a buscar per anar a dinar.

Avui l'**AA** no ha vingut per que li han tret sang i diu que no te la pressió gaire bé. Diu que vindrà la setmana que ve.

CINQUENA SESSIÓ: DILLUNS 7 DE DESEMBRE DE 2009

El dimarts és festa i anem dilluns, ja que no hi ha gaire gent a l'Hospital. És un bon moment de mirar històries. Anem a l'ordinador i prenc les dades. M'impacta la quantitat de medicació que prenen. Els anys que fa que estan ingressats/des, aquí o allà, les dificultats familiars i socials. La dificultat en fer diagnòstics. Em pregunto què es pot fer realment. Però sí, jo ho noto a les sessions, que la MT és una via que a alguns els hi pot anar molt bé.

Fem sessió amb la **SA** i la **SO**, i una noia nova, la **NA**.

Escalfament de Qi Gong, noto moltíssim el canvi en la **SA**, les cames, la presència a terra, com obre la boca, l'interès que hi posa, és el que li agrada. Aquí té un filó, la **SA**. La **SO** va fent, s'interessa, vol obrir la boca i li costa, però fa els moviments, es cansa, li costa concentrar-se, però ella s'hi posa. Li va el show. La **NA** no para, com mig rient del que estem fent, però ho fa. Després cantem... La **NA** no para de somriure i es veu engrescada. És francesa. Quan en Pau li pregunta: *Quina musica vols?* Ella diu: *Unas rumbitas...* El grup finalment el farem amb les tres.

Cantem les cançons *Pa el pueblo*, *No dudaria* i moltes més..

La **SA**, en un moment determinat, fa una intervenció amb humor sobre una situació que planteja la **SO**: Interacció espontània, que mai havia fet! Ole!

Quan acabem, la **SO**, contenta, fa el petó de comiat agraint. La **NA** també i la **SA**, que fins ara no s'havia apropiat, ve també a fer-me un petó. Pas important. La **SA**, que sempre que la veig camina passadís amunt i avall..., sola.

La setmana que ve hi ha un cercavila amb animals de companyia i cantarem. Elles encara no ho saben. Espero que vagi molt bé.

En Pau m'ha passat un article d'una dona esquizoparanoide en tractament durant tres anys de MT, i parla dels gestos, el canvi.

La **SA** des que he començat, ja no porta maquillatge. Hi ha una diferencia: Que cantem dretes i mou les cames i porta el ritme, el seu ritme, però el porta amb el cos. Les cames van per un costat, ella i el seu cant per un altre, però comencen a moure's.

SISENA SESSIÓ: 15 DE DESEMBRE DE 2009

Avui ha estat el dia de la desfilada de gossos, i ens han demanat que poséssim la música.

No els hi hem dit res a les noies i els nois, per tal que no es possessin nerviosos, fins el mateix dia.

La **SA** i la **SO** estaven molt motivades i nervioses. Hem portat un mini-equip. En Pau i jo tenim dos micros.

La **SA** estava en un micròfon i la **SO** en un altre amb en Pau.

Hem cantat, sobretot, nades i només dues cançons que haguéssim practicat amb elles. La veritat és que desafinaven molt. La **SO** es menjava el micròfon d'en Pau, ha vingut en **RA** i tocava els bongos i en **Jrumba**, que és un *crack* amb les panderetes i la percussió. També ha vingut al final en **F roquero**. També s'ha entregat molt amb la percussió.

Estaven tots molt contents de poder participar i que l'altra gent els aplaudís. Es queixen les noies perquè no hem cantat les cançons que elles saben, però en total van ser 15 minuts i no es podia fer tot.

L'altra cara de la moneda, la que entristeix, és que els veus tan contents, tan les dones que desfilaven amb els gossos, vestides de gala, maquillades, caminant dretes, somrients, dignes i alegres. I al cap d'una hora, quan tornes a passar pel pavelló, tornes a veure l'abúlia, el tancament, la tristesa, una altre cop instal·lada en les seves cares i els seus cossos. Moment darrera moment. Però queda la petjada.

M'agradaria que els que fan musicoteràpia, poguessin tenir accés un cop al dia, o tres cops a la setmana a un espai on poguessin tocar, ja que és evident que els hi va molt bé. I si poguessin tenir més continuïtat, potser encara els hi aniria millor. Però, és clar, hi ha molts pacients, pocs dies i poques peles.

SETENA SESSIÓ: 22 DE DESEMBRE DE 2009

A primera hora vénen la **SA**, **SO** i **NA** i comenten la llàstima que no vam cantar totes les cançons que assagem a MT.

Fem un escalfament de Qi Gong i veu amb les tres. Jo noto canvis, sobretot amb la **SA**. La **NA** avui també estava més ficada. La **SO**, amb la seva retòrica, comenta que nés d'important l'escalfament.

Avui fem que cantin cada una una cançó com a solistes. La **SA** canta *Esperaré*, La **NA** canta *I Aint no sunshine* i la **SO**, *Strangers in the night*.

Cantem cançons de Nadal: El *Què li darem al noi de la mare*, *I wish you a Merry Christmas* i es crea un bon ambient.

RA avui no està gaire content, perquè és possible que no li donin permís de Nadal aquests dies, perquè l'altre dia es va fumar un porro. Depèn de la infermera, a veure si li donen permís, i estava bastant despistat.

Porta la llibreta amb les seves lletres i fem primer un *Hazme disfrutar*. Li agrada molt que li canti les cançons. Entre mig, ell fa solo amb l'harmònica i va tocant els bongos. També fem el blues *He venido a verte*. M'agradaria, abans d'acabar, fer-li un CD amb les dues cançons per tal que ell les tingui.

L'**AA** els dos dies anteriors no havia vingut, una vegada perquè no es trobava bé i no volia, l'altra per incidències tipus visita. Sembla que li va bé, però no sembla mostrar gaire interès, com si no anés amb ella...

Sembla que està més animada. Avui cantem *Mira que eres linda!* Té una veu molt fluixa, no ha cantat gaire, però diu que li agrada molt la música. La vénen a buscar per anar a una visita.

Després també ve una nova dona, la **PA**, que diu que ella vol venir a MT, però que encara cap metge l'ha derivat. Canta cançons de Nadal. A veure si es pot apuntar. Afina bastant i realment estaria molt bé que pogués seguir.

JDH, JC,JO (grupet): Vénen els tres junts, i déu ni do, el caos! El **JDH**, només vol tocar ell, i les cançons que ell vol, es queixa, repeteix i repeteix que ell vol cantar....

En **JO** toca la guitarra rítmicament, sense acords, sembla que gaudeix amb la guitarra. Aquesta sessió es bastant dispersa.

VUITENA SESSIÓ: 12 DE GENER DE 2010

En Pau ha decidit, i estic completament d'acord, que la **SA** i la **SO** treballin per separat. Jo m'encarrego de la **SA**. Comencem a aprendre la lletra de *Aquellas pequeñas cosas* y demana cantar *l'Esperaré* que ja quasi se la sap.

La primera sessió la fem amb l'**EM**. Canta: Speedee Gonzalez està cansado de la Olla, torna a cantar *Mami blue*, i cada vegada que canta aquesta cançó parla de la seva mare.

AA: La sessió la faig jo sola amb ella. Primer fem improvisació, ella amb xilòfon. No para de fer la mateixa seqüència amb la mateixa melodia i jo, a la guitarra. Després cantem *Mira que eres linda*, ja gairebé se la sap del tot. Em demana que li escrigui la lletra de la *Font de gat*, que no sap, li escric i se l'emporta.

El **RA** no ha portat ni la seva harmònica ni les lletres. Això és que alguna cosa no funciona. Fa un percussió sol i treient la veu cridanera i desgarrada, cantem el *Honki tonk woman* i li cantem el blues.

NOVENA SESSIÓ: 19 DE GENER DE 2010

Avui, dia de pluja, ja fa masses dies que plou.

La **SO** ha dit que anava a buscar una cosa i pel camí s'ha despistat i no ha vingut!

L'**EM** ha donat positiu a les anàlisis de tòxics. Ja és la tercera vegada, i tampoc ha vingut.

L'**AA** ha dit que estava massa constipada per venir a cantar, jo li he dit que li aniria bé, i ella ha dit que, amb el seu cor, que està malament, no vol tenir un atac per tossir massa!

Avui també ens ha dit que és possible que marxi a casa seva amb una senyora que la cuidarà.

Amb la **SA**, el treball és molt bo, es pren molt d'interès. Hem cantant *l'Esperaré*, *Aquellas pequeñas cosas*, i hem començat a aprendre *Cantares*. Hem fet un escalfament fins el tikitiki. Està molt contenta d'anar 45 minuts a la setmana a aprendre cant a l' escola de Sant Boi. Amb ella tot és molt fluid, sembla que s'està posant bé, contesta, reacciona, dóna la seva opinió. Entra a les frases quan li toca, porta els papers amb les lletres.

El **RA** portava les dues harmòniques. Hem estat la primera part, quasi 25 minuts, cantant les seves cançons. Ha dit que volia cantar ell i ho ha fet. M'ha demanat que li passés les lletres a l'ordinador i li fés un CD amb les cançons. Després, en Pau em diu que millor que encara no li doni el CD.

Quan estàvem sols i cantava la cançó estava en pla "provocador". Amb les lletres de *Nena* frueix molt i sempre se les inventa, treient tota la seva passió garrulona.

JDH, JJ, JO: En JDH estava súper demandant. En un moment no volia que cantéssim cap altre cançó que ell no digués. Al final han cantat *En Jan petit com balla*.

En **JO** volia la guitarra i al final li ha donat. Al principi, super-caòtic, però amb en *Jan petit* s'han calmat.

En **JJ** ha dit que volia cantar *Imagine*, i ha estat llavors quan en **JDH** s'ha rebotat.

He parlat amb en Pau sobre la conveniència de que **JDH** estigui al grup. Precisament això és el que busca en Pau: que escolti, que esperi el seu torn. No serà fàcil.

Hem dinat amb en Pau a l'hospital. La setmana que ve ja és l'última de pràctiques. La setmana que ve vindrà l'Imma a gravar amb vídeo el que pugui.

Hem parlat de la possibilitat de continuar. Jo li he plantejat de fer un taller d'Energètica de la Veu i ell m'ha dit que ho plantegés amb paraules que s' entenguin, ja que ell ha tingut problemes per fer massa soroll. És bastant inevitable, quan es fa veu, fer soroll. M'ha conduït per que fes l'escalfament com vulgui, però que concretés més amb cançons i coses més fàcils. Avui li he enviat el currículum que m'ha demanat i un petit text per fer un curs de vuit sessions a partir del març. En tinc moltes ganes.

He vist que aquests tres mesos, han estat superinteressants per a mi: Veure les persones, els seus tempos, els seus discursos, veure el treball d'en Pau, com n'és d'especial aquesta feina, *que tres mesos no son nada..* Que passen moltes coses a la ment. Superinteressant, apassionant i fort.

DESENA SESSIÓ: 25 DE GENER DE 2010

Avui, en teoria, és l'últim dia de les pràctiques. Però si no tinc allò de Vincles, hi aniré aquestes dues setmanes primeres de febrer.

He d'elaborar el contingut del curs per a veure si el puc fer durant el març i l'abril.

Avui feia un dia molt maco, a diferència de dimarts passat que plovia. Ha vingut l'Imma a gravar en vídeo. Hem començat amb la **SA**, que continua molt motivada, hem fet l'escalfament les dues i després ha cantant l'*Esperaré*. Hem parat diverses vegades per que, no sé si és perquè hi havia l'Imma, però s'accelerava bastant. Ha arribat un moment que ja li sortia bé. El ritme li costa, ella canta i les cames li van per un altre costat.

Després ha vingut la **SO** i hem anat intercalant: ara cantava la **SA** una cançó mentre la **SO** feia percussió i al contrari. La **SO** ha cantat amb la música de fons *Mad boy*, un blues molt difícil de la Diana Washington, i realment li va molt gros.

En Pau els ha dit que possiblement jo ja no tornaria fins més endavant, i llavors la **SO** ha dit que aquesta cançó se l'havia preparat amb en Pau com a sorpresa per fer-me el comiat a mi. Tot un detall, però la cançó li va molt gran, i és el que passa, que ella no s'adona gaire de quins són els seus límits.

Després, amb la **SA**, ha cantat *Aquellas pequeñas cosas*. No és una cançó fàcil, perquè hi ha un canvi de tessitura considerable. En principi, li costa agafar el to greu, ho hem provat un parell de vegades i al final li ha sortit. També hem parat entre el canvi del final de l'estrofa i la tornada, també ho hem repetit i al final ha sortit, caldrà que continuem estudiant-la més.

A la **SA** li costa molt la percussió, portar el ritme.

És curiós per que mentre la **SO** cantava, la **SA** reia, segons els comentaris que anàvem fent. És la primera vegada que la veig tan còmoda expressant el que sent.

La **SO** s'ha acomiadat molt efusivament i la **SA** també m'ha fet un petó i m'ha donat les gràcies.

Després ha vingut l'**EM**, que estava molt content perquè la seva tia el venia a buscar i se n'anava de permís. Quan en Pau li ha dit que em dediques una cançó, m'ha dedicat el *Mami blues*. Després ha començat a improvisar una cançó del *Lobo López*, jo li he dit si era la d'en Kiko Veneno, ha somrigut molt però ha dit que ell no la coneixia. Després han improvisat amb la guitarra amb en Pau i a mitges l'han vingut a buscar perquè havia arribat la seva tia.

Després ha vingut en **RA**. Ha estat tocant percussió combinant amb l'harmònica. Li he entregat les lletres passades a ordinador, però ell el que vol és la música. La setmana que ve li portaré un CD amb el *blues*, el *reagae* i trossos de l'harmònica.

El que ha estat especial d'avui és que jo li he dit que en el *blues*, després de jo fer l'estrofa cantant, ell toqués l'harmònica i que féssim com un diàleg. Ell no ho ha entès i hem fet un diàleg (que vull gravar per a la presentació de la memòria) contestant-nos els dos. Encara no l'he sentit però la percepció és que ha estat molt bé. Després hem fet el *reagae*, que també el vull gravar per donar-li, crec que ha quedat bé. Diu que li demanarà al seu tutor que li compri un aparell de CD o un MP3, per poder escoltar la música.

He anat a buscar l'**AA** i estava dormint a la cadira. Quan l'he despertat m'ha dit que no es trobava bé i que no volia venir. La setmana passada tampoc va voler venir.

Hem anat a buscar els nois del grup. En **JDH** estava molt pesat insistint que era ell el que volia tocar la guitarra, i s'ha posat molt tossut. Només volia tocar ell i s'ha posat a plorar. Al final, en Pau ha sortit amb ell per que fumés un cigarro.

Mentrestant en **Vblues**, cadira de rodes, cantava el *Blues de les drogues*. Li agrada molt tocar i cantar però estava molt tocat per la medicació, li queia la baba, després hem fet una improvisació amb percussió.

En **JF**, impassible, amb les claus durant tota l'estona, tocant-les més o menys iguals i sense obrir la boca.

En **JO** quan ha vist l'Imma se l'ha mirat molt. Avui tocava percussió perquè al principi en **JDH** no li deixava tocar la guitarra, que es el que ell volia tocar. Però quan ha marxat en **JDH** ha tret la llibreta i s'ha posat a escriure. Quan ha sortit de la sessió li ha preguntat a en Pau si l'Imma era la seva germana, estava molt remogut.

Realment, pensant el que vull posar a la memòria, me n'adono que en aquests tipus de pacients és molt difícil marcar-te uns objectius, ja que depèn molt del seu estat d'ànim el que vinguin, el que toquin etc. Realment és un treball de procés, en el qual per mi és més interessant que visquin l'aquí i l'ara. És molt interessant el treball d'en Pau, encara que esgotador, i realment veus que funciona. En fi, me'n he d'anar. Ja continuaré un altre dia.

5.2 DIARI DEL GRUP DE CANT / VEUTERÀPIA

Dilluns de 11.30 a 12.30 h

Les instal·lacions on tenim el taller són molt lluminoses, hi ha espai. No és aïllat, s'ha de vigilar de no fer molt soroll. Les eines, els instruments estan molt bé. Gràcies Pau, he après moltes coses, com toca la guitarra, segueix, proposa, canvia, ningú se n'adona i ja estem en un altre estil i ritme.

Cada pacient és un món:

Veure com la **SA** passeja constantment amunt i avall del passadís, només amb ella mateixa.

Com la **NA** espera constantment que la seva mare la vingui a buscar per anar de permís, que no serà permís sinó una volta pel parc de Sant Boi de l'Hospital, si és que ve la seva mare....

Els qui et trobes pel jardí: En **RA**, amb la seva ràdio, la **PA** caminant, venint de la perruqueria.

M'ha impressionat molt, al principi, quan anava a l'altre pavelló, El Menni, i realment sentia l'energia tan espessa impregnada a l'edifici.

Veure un **Fer**, el roquero, tirat i fumant cigarretes. I quan entra a la sessió, al cap de quatre mesos, sentir-lo com toca...

He vist un senyor a l'habitació de la TV fumant i endormiscat, altres dies assegut per les escales o pels bancs del jardí, totalment tirat. I sentir-lo quan agafa la guitarra flamenca i es posa a tocar...: Que el veus al cel, vaja!

Un altre senyor, gitano, que toca les palmes i la percussió amb una energia i *savoir faire*, i que cinc minuts abans l'has vist retorçat en un banc i sense fer res de res...

Dels pacients amb els que he estat jo, l'**EM**, el noi de la guitarra, m'ha impressionat molt. Ell està molt malament. Els primers dies, quan vaig arribar, pels medicaments o pel que sigui, se li acumulava la baba constantment i tocava i cantava el *Mami blue* enroscat a la guitarra. Amb el cap entre els genolls, seguia cantant i tocant, però lentament....

És clar el contrast d'ell al taller de cant: Semblava que estava millor: els cabells més curts, ganes de sortir de permís. He vist que, quan venia al grup, s'activava. He vist moments de l'**EM** amb un ritme intern i extern extraordinari. Un minut només i després, la pesadesa, el desequilibri. La MT és un lloc on es permet que li surti encara

que siguin tres segons de cronicitat amb alguna cosa que crec que la té, ben amagada, però la té...

La **PA**, que el primer dia que la vam trobar ella mateixa sabia que estava molt avall, de tant com ho estava, mirava pel jardí mentre fèiem les sessions. Ella també: esquizofrènia. I s'ha apuntat al taller i se'ns ha descobert que canta, que té ritme, que balla i que escolta, que també *se'n va por ahí* però és una artista en brut. I no és per que sigui artista, sinó per com li senta bé la música, com la posa en la realitat (del seu cabell, de la roba, d'aprendre, d'estar en el moment present...) Sembla que aquest és el seu desig. Ha entusiasmats a tots als assajos, a la actuació i entre setmana ha quedat per aprendre lletres amb la **FRA** i amb la **SO**.

I en **RA** també: esquizofrènia. Que harmonitza amb l'harmònica, que es deixa dur pels acords i els ritmes, els volums però que, quan agafa els bongos verborrea *fortissimo* i fora de tot. I el fet que tingui la seva llibreteta amb les lletres, i com li agrada que fem els temes. I la seva veu aspre i ronca, que la majoria de temps no pot cantar. I quan pot una mica, treu tots els seus crits *heavies* i sembla que descarrega. Té molt per descarregar....

PRIMERA SESSIÓ: 1 DE MARÇ DE 2010

He anat preparada amb la fitxa de la historia musical de cadascú. Al principi han vingut molt contentes. **SA, SO, PA, RO** i en **EM**, quan han arribat tots, han omplert la historia musical. La **SA**, la **SO** i l'**EM** amb seguretat, la **RO** i la **PA** anaven preguntant el contingut de les preguntes però també ho han fet.

Després hem començat a escalfar. En aquest moment, l'**EM** ha agafat la guitarra i ha començat a afinar-la. Jo no li he dit res. Llavors ha vingut en Pau i l'ha afinat ell i l' **EM** s'ha incorporat al grup. Hem fet poc escalfament: saltar suament treient la veu, obrir i tancar mandíbula, el Qi Gong de veu, els ai, ei, oi i ui, tipus sirena, es veia que tenien moltes ganes de cantar.

Els he donat les fotocòpies del *Wimbouhé* i els hi ha agradat molt. Anaven cantant i al mateix temps es movien a ritme, cosa molt curiosa en la **SA**, que li costa molt. Espontàniament, s'han agafat de les mans i hem fet una coreografia. **SA I SO** cantaven una part, els altres l'altra.

Els he preguntat què més volien cantar i m'han dit que rumbes, però llavors l'**EM** ha agafat la guitarra i ha començat amb el *Oh mami blues*. La coneixen i es posen a cantar tots, els hi agradava molt. La **PA** feia els solos.

Hem cantat *Porque te quiero* del Nino Bravo.

Mentre estàvem cantant ha arribat la **NA** que de seguida s'ha posat a tocar les palmes. La setmana que ve portaré la partitura i més cançons.

Estaria molt bé que l'última sessió la féssim com un petit concert.

Una de les coses que m'ha cridat l'atenció abans de començar és que quan hem trobat la **SA**, m' ha volgut fer un petó, cosa raríssima en ella. Anem bé.

L'**EM** fa un mes que no dóna positiu de cannabis. Sembla que està animat.

La **SO** ha vingut de cap de setmana i l' he vist festejar amb un nuvi de l'hospital.

Al final, quan marxàvem cap a casa, hem vist com la **NA** sortia plorant desconsoladament del menjador. Tant bé com li ha anat la sessió i dues hores després ,al menjador... En fi.

Estic molt animada, a veure com va la setmana que ve.

SEGONA SESSIÓ. 8 DE MARÇ DE 2010

SA, SO, PA, NA (RO no ve i l'EM està en contenció per consumir cannabis).

Inicio sessió amb salts petits amb veu, ondulacions amb veu. Automassatge suau, obertura mandíbula/llengua ieaou. Qi Gong de veu. Tr i br.

Avui busquem tons del *Piel canela* + 1 to, que ha proposat la **SA**, Contamíname , 4 tons més amunt, En A-, que ha proposat la **SO**; *Porque te quiero* una tercera amunt, en C-, la que li agrada a la **PA**.

Cantem sense problemes el *Wimbaué* amb coreografia.

Quan acaba la **SO** em diu que està nerviosa, perquè primer cantava sola, després amb la **SA**, i ara amb la **PA**. Diu que no té problemes amb la **PA**, però que no sent la **SA**. Jo li explico que trobar el to es difícil i que no es preocupi que ja li diré jo si ho fa bé o no. Que m'escolti a mi i a en Pau.

La **SA**, quan no sap, canta fluixet. Li dic que estaria bé fer un grup a capella i cantar al final per a tots. Això li agrada.

Quan s'acaba la sessió, en Pau diu que abans de començar la sessió la **SA** li ha dit que li agrada més cantar sola que en grup.

Comentem en Pau i jo que el treball al taller també és socialització amb la interacció. Tant la **SA** com la **SO** han fet sessions particulars i ara troben a faltar l'atenció exclusiva.

Jo, amb la **SA**, he intentat tota l'estona recolzar-la, valorar-la i donar-li espai, que és el que a ella més li costa.

Em Pau em comenta que millor que estiguin assegudes una estona, potser a la mitja part de la sessió. Per aprendre les cançons, sí; però al final que cantin juntes dretes amb coreografia.

També donaré papers a la cançó per que se sentin més protagonistes.

Per la setmana que ve portaré els tons.

TERCERA SESSIÓ 15 DE MARÇ DE 2010

Avui ha estat un dia estrany.

Em trobo a la **SO** plorant a la sala d'estar. Vaig per dir-li si vindrà al taller i diu que no està preparada, que està molt deprimida i que aquí no li fan cap cas. Em diu que ha vingut de permís però que son molt curts els permisos i que no vol venir, que avui no pot, diu que vindrà la setmana que ve.

Em trobo a la **NA** fora i li dic que el taller és a les 11.30 i diu que avui anirà a veure la seva àvia. No sé si és veritat o no, però que si no la vénen a buscar, vindrà. No ve i no la vénen a buscar.

No trobo la **PA** per enlloc. Quan som a la sessió, la **RO** em diu que és que ahir va intentar matar-se i que es troba a contenció. Quan acaba la sessió, apareix la **PA** disculpant-se i dient que ha sortit fora i que ha arribat tard. La setmana que ve diu que vindrà.

Quan trobo la **SA** pel passadís em diu que ha vist un bar de nit a Sant Boi que fan actuacions i em demana a veure si jo els puc trucar perquè ella vol actuar allà. Em diu que ha trucat a la tarda i li han dit que ha de trucar de 23.30 a 24h.. Sospitós! Apareix en Pau i ella li torna a explicar, li dona el telèfon, en Pau diu que ja trucarà. Després, quan acaba la sessió, en Pau i jo ho comentem i diu que es bastant perillós i que li dirà al psiquiatra.

Avui venen al grup la **SA**, la **RO** i l' **EM**.

Avui la **SA** ve maquillada i no es fa el massatge a la cara.

Intento treballar l'harmonia d'un acord major i un major sèptima amb els tres, i si ho fem tots junts funciona, però quan un s'ha de quedar amb una nota, no poden aguantar-la i s'ajunten a la nota nova de l' acord. Ho continuaré treballant.

Comencem amb el *Contamíname*, més lent, i ja en el to apropiat. L' **EM** es perd bastant mirant la lletra. La **RO** va seguint.

Després cantem el *Wimahué* i sembla que va millor. Intento que l' **EM** i la **RO** facin el baix i la **SA** la part rítmica més aguda. A la **SA** li costa aguantar la seva línia, però jo intentaré continuar-ho treballant.

Després fem el *Mammi blues*, l' **EM** agafa la guitarra i de tant en tant intervé amb la veu fent *Oh mami!*.

En Pau proposa que fem el *Mambrú se fue a la guerra*, una cançó que li agrada a l' **EM**, perquè després em comenta que la **RO** va molt perduda i així podrà agafar més seguretat. Així ho fem i es diverteixen fent-la.

Com que la **SA** va més endavant que la **RO** i l' **EM** amb el cant, li reforço el seu paper de que ella sap cantar i li dono més el paper de protagonista. De fet, avui aprenem el *Mami blues* i anem parant per aprendre la lletra i casar la traducció amb la línia melòdica. No porta els papers que li vaig donar la setmana passada, molt estrany en ella. Diu que la setmana que ve els portarà.

Comentant la sessió amb en Pau, diu que potser portar cançonetes senzilles tipus *Mambrú* pot fer-la sentir millor, principalment a la **RO**. La setmana que ve portaré la *Font del gat*.

Després del l'escalfament farem el *Wimvahué* i aniré introduint les altres cançons.

QUARTA SESSIÓ: 22 DE MARÇ de 2010

Avui vaig a buscar-les jo.

L' **EM**, està en contenció. Vénen la **NA**, la **RO** (molt despistada), la **PA** i la **SO**.

La **SA** no arriba fins 15 minuts més tard. Avui, quan veníem amb el cotxe, l'hem vist pel carrer. Comentem en Pau i jo que és possible que estigui mosquejada, ja que la setmana passada ens va dir que volia que truquéssim al bar de nit, i suposem que alguna cosa li ha dit el psiquiatra. Jo, quan la vaig a buscar, no l'he trobada. Ella diu que hi era a les 11.28, dos minuts abans de començar la sessió. El cas és que diu que ha anat a comprar pesto, perquè ara fa un curs de cuina i serà ella, quan se'n vagi a un pis tutelat, la que haurà de fer-se el dinar. Li sap greu no haver arribat a l'hora i es nota, perquè no és el mateix. Totes comencem amb l'escalfament i ella no. Ja que ella s'implica molt.

Cantem el *Wimbohué*. Avui la **NA** participa més, no es queda tan penjada mentre cantem.

La **SO** té ganes.

La **RO** està molt despistada, he d'anar a parlar amb la monitora d'art perquè es fa un embolic, de si ha d'anar a fer treballs manuals o ha d'anar a cantar. Li costa llegir la lletra de les cançons. Per a la setmana que ve li portaré les lletres més grans i sense acords, suggerència d'en Pau. Avui pensava fer una lletra de la *Font del gat*, precisament per a ella, perquè sembla que no gaudeix tant com les altres amb les cançons escollides. Si pot ser, a veure si la setmana que ve la podem fer i pot ser que ella tingui protagonisme ensenyant a les altres la *Font del gat*.

Amb el *Mami blue* passem la lletra assegudes i veiem l'estructura. La **PA** és la líder del *Mami*.

I també, marcant el ritme a la taula, aclarim el *Contamíname*. Per a la setmana que ve dic que se l'aprenuin de memòria, i jo també!

Del *Porque te quiero*, n'aprenen amb les palmes el ritme, i amb la veu podem fer el ritme.

Per cert, ha entrat a la sessió un pacient. Li cantem una cançó i es posa a plorar. Ja ho fa sempre, es bastant un "numerero". La **SO** i la **PA** van cap a ell. Li diem que millor que marxi, i li fa un petó a cada una. Quan arriba a la **SA** el rebutja totalment, no li agrada gens, em mira amb ulls de desesperació, i continuem..

Per acabar. fem l'*Hora dels adéus* en cercle.

Avui els hi dic que al final del taller cantarem per a la resta.

Ara se'm ocorre que la setmana que ve els hi diré que cada una sigui la responsable d'una cançó: La **RO**, la *Font del Gat*; La **PA** i l' **EM**, *Mammi blue*; La **SA**, *Piel canela*, La **SO** i la **SA** el *Contamíname* i La **SO** i potser amb la **PA**, el *Porque te quiero*. Que cada parella tingui una estoneta per a cada cançó.

CINQUENA SESSIÓ: 29 DE MARÇ DE 2010

SA, SO, NA, PA i RO.

L'**EM** es troba una altra vegada en contenció. El cannabis el perd encara més, i no pot venir.

A l'escalfament hi ha la **SA**, la **SO** i la **NA**. Intento fer harmonia però cada vegada que jo vaig a una altra nota, elles es perden.

Ho intento fer amb el *Wimbahué*, ells l'*obstinato* i jo la base, i al final també vénen cap a la meua veu. Intentaré treballar-ho més.

Avui els dic que la **SA** portarà el *Piel canela*, i em diu que ella sola no. Li proposo que ho faci amb la **SO** i diu que sí.

Dono els fulls amb lletra gran a la **RO**. Avui està molt participativa, encara que ahir la seva filla va tenir un accident i està preocupada. Al final es queda per parlar amb en Pau i plora.

La **NA** no es despista tant i es veu més present, amb als seus lapsus. Fa amb la boca com si cantés. Això també és una demostració de la seva motivació.

Aprenem totes juntes la lletra del *Mami blues*, pas a pas. En Pau, després de la sessió, em comenta que la **PA** li ha dit que es pot emocionar massa i plorar al *Mami blues*, i es per això que quan jo proposo cantar la cançó em diu que potser no. Després, ella mateixa, la **PA**, demana que la cantem.

La **SA** és l'única que se sap les lletres completes. Els hi dic que en aquests quinze dies se les aprenquin i em diuen que sí.

Al final fem l'*Hora dels adéus* agafades de la mà.

La propera sessió serà qüestió de repassar-ho tot i muntar les set cançons que tenim, per cantar-les als altres.

SISENA SESSIÓ: 12 D'ABRIL DE 2010

Avui vénen la **SA**, la **SO**, l' **EM**, la **RO** i la **PA**.

PA comenta a en Pau que l'altre dia es va emocionar molt fent les cançons. Em diu que li havia comentat que era molt fort per a ella. Avui, quan la veiem, diu que ha fet una lletra per al *Mami blues* nova, perquè així no s'afectarà tant.

Abans que comenci la sessió, amb ella i la **SA** revisem la lletra i quedem que la farem així.

A la sessió ens escalfem una mica la veu amb el Qi Gong i comencem pel *Wimvahué*.

La **PA** diu que a veure si no farem el ridícul fent la coreografia. Jo li dic que no pateixi, que ens queda molt bé. Cantem tots al l'uníson la cançó perquè és la manera que surti bé. Renuncio a harmonitzar, no tenim temps.

Després fem el *Contamíname*. Ens estem força estona perquè no se la saben. La fem tros per tros, per intentar recordar-la. La sessió que ve decidirem si la fem o no, si la saben, sí. Si no, no.

Per alleugerir una mica, en Pau proposa fer el *Maria Isabel*, i es posen molt contentes i la cantem. La **SO** i la **PA** ballen i l'afegim al repertori.

Després fem el *Mami blues*, amb la lletra nova. La **PA** no canta la lletra que ha fet i fa les respostes del *mammi*. Jo li indico que canti ella la lletra. Crec que quan fa el *mami* se'n va a un altre lloc i el fet de fer la lletra la fa tocar més de peus a terra. Quedem que aquesta setmana la **SO** i la **SA** li demanaran la lletra a la **PA** i se l'aprendran.

La **RO** està cansada i s'asseu, ja fa dies que diu que no sap si la seva filla s'ha mort, exemple de les seves ideacions. No està gens bé.

Després fem el *Porque te quiero*, i decidim fer les palmes a la tornada i cantar més suau, perquè s'embalen i criden molt.

Decidim que no farem el *Piel Canela*, per que la majoria no se la saben i és més difícil.

Nota: Realment, amb aquest col·lectiu és molt difícil tenir estabilitat. Segons el dia participen més o menys. La que sembla més estable, dins del que cap, és la **SA**.

La **SO**, a mig del *Contamíname* diu que es posa nerviosa, que no anem a temps. L'escolto i li dic que ara escoltarem més. Sembla que es tranquil·litza. L'**EM** participa molt i li agrada. La setmana que ve portaré el faristol i les lletres enormes.

SETENA SESSIÓ: 19 D'ABRIL DE 2010

Avui vénen La **PA**, la **SO**, la **NA** i la **FRA** (una dona nova que va amb caminador, de 50 anys aproximadament.)

La **SA** ha anat a veure un pis d' acollida i no ha pogut venir.

L'**EM** estava en contenció una altra vegada.

La **RO** anava al metge amb la seva filla. Això es real, les he vist com marxaven.

Avui ha anat molt bé, amb les lletres en gran i el faristol. Amb en Pau hem acordat fer el concert el dimecres a la tarda, i així tenim dilluns que ve per assajar totes les cançons. Hem establert l'ordre.

La **PA**, al principi, comentava que estaria nerviosa, que no se'n recordaria de les lletres. El fet de tenir el faristol li dóna tranquil·litat.

La **SO**, molt motivada per l'actuació, em comenta que elles dues queden per cantar i que els hi canten als amics, que els diuen que no ho fan bé i que plourà el dia que cantin, però estan molt entusiasmades.

Avui la **NA** ha estat particularment participativa, tocant la pandereta i les palmes. Al principi no volia venir, perquè es pensava que la venia a buscar la seva mare. Parlant amb la psiquiatra li ha dit que les "activitats" (la músicoteràpia, jo la considero psicoteràpia) són sagrades, i que quan la vingui a buscar la seva mare donaran la volta pel recinte. Es queda més tranquil·la i ve, encara que al final ja pregunta quan acabarem.

A la **FRA** la faig asseure's al centre, i així pot veure la lletra. Segueix bastant entusiasmada, encara que hi ha moments que es queda aturada. A la que vaig cap ella ja es torna a incorporar a les cançons.

Quan fem la percussió, la **PA** segueix molt bé el ritme amb el Jembé.

Les noies pregunten com aniran vestides: volen anar de vermell. Jo els hi dic que vagin ben guapes, però que no cal anar de vermell, perquè no totes tenen roba vermella. Qui es vulgui maquillar, que es maquilli. Això és molt bona senyal: Estan molt motivades.

Li he de dir a en Pau que demani els permisos per a la gravació.

I he de fer la lletra de *Maria Isabel*.

L'ordre de l'actuació queda així:

WIMBAHUE

OH, MAMI

CONTAMÍNAME (amb percussió)

PORQUE TE QUIERO (amb percussió: NA, SO i Dona x, aros. PA, Jembé i guio jo.)

PIEL CANELA (coreografia amb els dits)

Mª ISABEL (La PA i la SO ballaran)

VUITENA SESSIÓ: 26 D'ABRIL DE 2010

Avui ha estat l'últim assaig. Han vingut la **PA**, la **FRA**, la **SA**, la **NA**, la **RO** i l'**EM**.

La **SO** no està bé, i no ha pogut venir. Està al 3, espero que dimecres pugui venir, ja que a ella li feia molta il·lusió poder cantar davant de tots.

Avui a vingut l'Imma a gravar en vídeo.

La **PA** està molt motivada i diu que ha estudiat les lletres amb la **FRA**. Quan assagem, hi ha algunes que se les sap. S'arregla el cabell cada dia i porta totes les fotocòpies. La **PA** té ritme, quan toca el jembé. Gràcies a ella en el *Contamíname* amb el guido! Li agradava que l'Imma la gravés en vídeo, la mirava molt.

La **SA** està apocada. La setmana passada no va poder venir i avui li anava reforçant que cantés més fort. La noto una mica ensimismada, està en el procés d'anar a viure a un pis tutelat i sembla que en té ganes.

La **NA** està una mica més present. Avui somreia bastant i ha ballat gairebé tota l'estona. Fins al final no ha preguntat que si ja acabàvem.

L'**EM** avui també ha fet un ball especial amb la **PA**. Em sorprèn d'on ha tret aquest ritme, que li ha durat dos minuts, i com després ha tornat a la desincronització. Li agrada molt venir al grup, hi posa tot el seu interès.

La **FRA**, asseguda al mig, moltes vegades desconnecta i no canta ni mou els braços.

La **RO** està totalment despistada, sembla que li va una mica gran el grup.

Hem fet totes les cançons i després les hem fet totes d'una passada. L'ambient és molt bo i esperem que vagi bé.

Jo, independentment del que surti, estic contenta. Penso que aquest grup els hi anat molt bé. Em fa una mica de pena haver-ho de deixar, més que res per elles, però son coses de la vida.

EL CONCERT: DIMECRES, 28 D'ABRIL DE 2010.

Ens hem trobat pel carrer a la **PA**. Abans, he trobat la **FRA**, que em deia que a les sis pati. També he vist la **NA**, sola al despatx de la psicòloga, i li he dit que ens trobaríem al pati. M'ha dit que sí, però fins que no hem entrat a la Sala 2, la del concert, no ha vingut, i tot després de dir-me que la seva mare l'havia de trucar. Ja m'ho ha dit tres vegades abans de començar les sessions.

En Pau ha anat a buscar l'**EM** i ell li ha dit que no volia baixar. Ell ha estat molt bé als tres assajos que ha vingut, cosa que qualitativament és molt important. Suposo que era massa per a ell, necessita més tranquil·litat. Crec que a ell li ha anat mol bé el grup. També el fet d'alternar amb sessions individuals.

De la **SO** ens han dit que estava de permís. La **PA** m'ha dit que a l'Assemblea la psiquiatra li havia dit que millor que se n'anés de permís. I que la **PA** va defensar-la, dient que ella havia posat molt d'entusiasme en el grup... En Pau ho indagarà.

La **PA** es veu preparadíssima, amb un vestit nou i les sabates. I ella és artista, de ballar, de ritme i de cantar. És la que entre setmana s'ha mirat les cançons i li és molt important cantar i fer música.

La **SA** ha vingut a l'hora, maquillada i amb camisa nova. Venia de la classe de cant. La **SA**, amb el trasllat pendent, ve caminant durant trenta minuts des de l'escola de música. Estava amb moltes ganes de fer l'actuació. Per a ella, actuar és important. Ens ha cantat alguna cançó de les que fa a classe, cosa insòlita per ella, que sempre es guarda. El cant és la seva àncora, no hi ha dubte.

Com estàvem al pati i érem només la **SA**, la **PA** i la **FRA**, hem anat recordant les lletres.

EL CONCERT/ACTUACIÓ!! A la sala 2!!

Hi ha en Pau amb la guitarra, hi ha en Marc de MT, discret, observant i recolzant. Toca el jembé, i canta... i mira.

Un altre dia, abans, hem de muntar una mica més l'espai escènic per poder fer el que pensàvem, coreografies incloses.

Absències: En **RA** era al cine i no ha vingut. El **Fer rockero**, tampoc.

La **PA** pletòrica, en un extrem però connectada amb la música, esta al "lloro" (atenta) cantant i amb el ritme ballant. Se'n va cap als altres interns que són asseguts amb els braços creuats i els anima, els hi canta.

Des seguida, a la segona cançó ja hi havia una quarta part dels interns drets i s'ha barrejat tot.

Alguns canten amb el pensament, encara asseguts. Al final, aixequen la mirada i busquen el contacte i canten les cançons. Al final de tot, també ballen.

La **SA**, a l'altra banda del semicercle, en mig de tot això, canta i es mou, sempre al mateix lloc. Es balanceja sobre les cames, està pendent de fer-ho be. Canta i ens busca amb la mirada a en Pau i a mi, i està alerta en aquesta nova situació. Sembla que en gaudeix.

La nota grisa ha estat al final, quan un pacient eufòric que les felicitava i que abans havia abraçat a la **NA** sense cap problema, quan ha anat per abraçar la **SA**, ella es posa tensa i pateix. No ho suporta. Però ha estat cantant totes les cançons de la festa.

La **FRA** fa palmes i s'ho mira asseguda en mig de totes. Canta a mitges. Quan acabem em diu: *És la primera vegada que actuo*, molt emocionada quan hem acabat l'actuació.

La **NA**, al costat de la **SA**, somrient, fent palmes, el cos deixat que té es mou, i somriu. Els interns li vénen a dir coses i ella riu. Al final, balla. S'ho està passant molt bé.

La **RO** va i ve de l'escenari: *Ara vinc. O M'assec en una cadira? Puc anar al lavabo? Guarda'm la cadira!*, em va dient a mig concert. Però es veu molt a gust de ser allà, *como Pedro por su casa*. I mostrant-se d'alguna manera que ella era del grup. Guay!

Hem empalmat les cançons de l'actuació amb *La Bamba*, *La chica Ye Ye* i d'altres *hits*.

Llàstima que no ha pogut tocar el noi romanès de la guitarra. Després d'haver-se enfadat ha ballat molt a gust.

El **JJ** cantava totes les cançons que sabia, assegut a la taula de darrera nostre. Ell, que sempre es retira, estava super enrotllat.

La resta dels interns estava totalment immersa i volien participar. Els hem hagut de dir que escoltessin una mica, que després ja cantaríem tots junts.

Altres pacients demanaven cançons del seu gust. Uns altres s'abraçaven, un altre volia cantar ell. Finalment tots estaven drets, fins i tot els que sempre es retiren, cantant i ballant.

Està bé, dir actuar? O això els suposa massa pressió? Pel que he constatat, els hi ha anat molt bé a tots, han pogut compartir la música amb els altres.

Aquesta reflexió em surt per l'**EM**, es veu que per ell sí que és massa pressió. Però bé, ell n'ha parlat tranquil·lament amb en Pau. És que està fotut, a la Unitat 1, em repeteixo.

I la **SO**? Massa pressió o por escènica? No, perquè el dia de la desfilada de gossos ella s'ho estava passant molt bé i li va encantar l'experiència. Falta de compromís.

Decididament: Fer una festa és un acte terapèutic perquè tots es relacionen i en gaudeixen.

Amb la **SA** la **SO**, la **PA** i la **FRA** podríem fer un grupet, alternat amb algunes sessions individuals.

La **NA** també podria anar al grupet.

La **RO**, entrant i sortint, però en un grupet a un nivell més senzill.

Hi ha tantes coses que es poden fer!

M'hauria agradat molt poder fer sobretot més Qi Gong i jocs vocals i rítmics però, si més no, ja puc estar contenta per tal com ha anat.

A partir de l'actuació, ens plantegem amb en Pau que estaria bé fer que un cop al mes ells toquessin per als altres, i fer gresca ballant i cantant.

És curiós, però molts pacients ens diuen que volen fer Musicoteràpia! Quiero cantar! Dile al Psiquiatra!

La idea és la següent: Dilluns que ve farem una enquesta i parlarem sobre el que han viscut. He de preparar el qüestionari que després comentarem i, d'aquesta manera, poder tancar bé el grup.

COMIAT: DILLUNS 3 DE MAIG DE 2010

Aquest és el darrer dia. Fem qüestionari de satisfacció. Comentaris i Comiat.

